

Carsten Christoffersen Carstensen

sogneprest i Sneum og Tjæreborg 1692–1704¹

og

Borgermester i Ribe Casper Christoffer Carstensens barn

av Randi Rostrup, august 2015

Oppdateringen av Wibergs prestehistorie er en tid- og arbeidskrevende, men til tider også givende oppgave. Gjennomgang av kildekrifter og artikler gir ofte ny og overraskende informasjon. Å identifisere en prest i det sentrale kildekriftet «Kjøbenhavns Universitets Matrikel»² inngår som en sentral del av dette. Ofte er det ganske lett, noen ganger ganske vanskelig og enkelte ganger helt, eller nesten helt, umulig.

En prest som syntes tilsynelatende umulig å finne i universitetsmatrikkelen var Carsten Christoffersen Ål, sogneprest i Sneum og Tjæreborg (ved Esbjerg i Vestjylland) fra 30. april 1692 og til sin død 30. oktober 1704, da han druknet på en overfart til Sønderho. Der fantes bare en eneste potensiell kandidat med fornavnet Carsten eller Casten i det aktuelle tidsrommet, nemlig «Castanus Castanæus», som ble immatrikulert ved universitetet fra Ribe latinskole den 22. juli 1687.³ Kunne dette være ham?

Nå ville tilfeldighetene det slik at jeg et par dager tidligere hadde undersøkt tre brødre, som også var prester. De var alle sønner av borgermester i Ribe, Casper Christoffer Carstensen (Castensen) og hustru Kirsten Baggessdatter. Sønnene ble benevnt slik i hhv. Wiberg og i universitetsmatrikkelen:⁴

Bagge Caspersen Carstensen (Bago Christophori Castanæus), prest i [Torstrup-H.](#) 1695.

Maturin Caspersen Carstensen (Maturinus Christophori Castanæus), prest i [Jerne-S.](#) 1701.

Hans Friis Christophersen Carstensen (Iohannes Frisius Castanæus), prest i [Lunde-O.](#) 1723.

(Christophorus Frisius Castanæus), immatrikulert 1699, samtidig med Hans.

Den sistnevnte ble ikke prest, men som vi straks skal se, var også han en bror av de øvrige. Det spesielle her, er at Carstensen er brukt som et *slektsnavn*. Siden faren har to fornavn, finner vi både Caspersen og Christoffersen som farsnavn. Man må vel anta at de selv er ansvarlige for navneformen i universitetsmatrikkelen.

Spørsmålet er da: Er Carsten Christoffersen («Ål»?) eldste sønn i denne familien? Kan studenten «Castanus Castanæus» være Carsten Christoffersen *Carstensen*? Som student i 1687 er han antakelig født ca. 1666-68. At han ikke som sine yngre søsken bruker navnet Carstensen som slektsnavn, kan muligens skyldes at det ennå var uvanlig på denne tiden, men kanskje vel så mye det faktum at han døde forholdsvis tidlig, allerede i 1704, bare ca. 35-36 år gammel, og rakk derfor ikke å sette så mange spor etter seg i kildene. Hvis borgermesterens far hette Carsten (hvilket synes rimelig), er det jo også naturlig at den førstefødte sønn ble oppkalt etter ham.

Et geistlig skifte i Ribe i 1780

Et skifte i Ribe 1780 kunne bekrefte at prestens navn var Carstensen. Det var skiftet etter Mette Marie Hansdatter Poulsen, som døde i Ribe 2. sept. 1780,⁵ enke etter Oluf Hansen Bagger, prest i [Torstrup](#)

---

¹ En stor takk til Erik Brejl for hjelp til å lokalisere og lese det over 2500 sider lange skiftet etter Maturin Carstensen på LAV. Takk også til Flemming Aa. Winther for gode innspill i forbindelse skiftet etter Mette Marie Poulsen i Ribe 1780, og til begge for konstruktive kommentarer og forslag til artikkelen.

² S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel*. [KUM] bd. I (1611-1667), bd. II (1667-1740), bd. III (1740-1829).

³ KUM II, op. cit. s. 153.

⁴ KUM II, op. cit. s. 162 og 249.

⁵ Kirkebok Ribe Dømk. (1741-1807), [oppsl. 63](#).

[og Horne](#).⁶ Hun hadde hverken barn, søsken eller søskenbarn, så det var hennes tremenninger (nest-søskenbarn) som var arvinger. Hennes mor var Anne Cathrine Jacobsdatter Bonum, f. ca. 1691, datter av Jacob Nielsen Bonum, sogneprest i [Sneum og Tjæreborg](#) fra 1684, som døde 13. mars 1692, da datteren knapt kan ha vært ett år gammel. Hans enke og Anne Cathrines mor, Mette Laugesdatter Fanø, en prestedatter fra Nordby på Fanø, giftet seg så året etter, som skikk og bruk var på den tiden, med den neste presten, den ovennevnte Carsten Christoffersen «Castanæus». I dette skiftet finner vi ham benevnt Carstensen to steder, av to fjerne slektninger fra helt forskjellige slektsgrener:

«Sal: Mette Laurids datter Fanøe Sal: Hr. *Carstensens* fra Allerup»⁷

«Hr. Pastor *Carstensens* Hustrue Mad: Mette Marie Lauges datter i Allerup»⁸

Allerup er navnet på prestegården i Sneum. Her kalles han vitterlig *Carstensen*. Ingen steder finner vi navnet Ål. Men også Anne Cathrine Bonum kalles samme sted Carstensen: «Sal: Anne Catharine Carstensen Sal: Hans Povelsens».⁹ Det kan imidlertid forklares:

Jacob Bonums første hustru, Anna Kirstine Sørensdatter Dal, døde iflg. [Wiberg](#) 18/4 1690. Følgelig kan han tidligst ha giftet seg med Mette Laugesdatter senere samme år, og datteren kan tidligst være født vinter eller vår 1691. Anne Cathrine kan derfor ha vært høyst ett år gammel da faren Jacob Bonum døde i mars 1692 og moren giftet seg på ny med etterfølgeren året etter. Anne Cathrine mistet sin stefar allerede etter 12 år, og moren ble kalt «Sal: Carstensens» resten av sitt liv – og det var en lang tid i enkestand, helt til 1753.

Den som kaller Anne Cathrine Bonum for «Carstensen» er hennes kusine, Inger Marie Pedersdatter Fanø. Hun var datter av Peder Laugesen Fanø, sogneprest i [Hodde og Tirstrup](#) og bror til Anne Cathrine Bonums mor Mette Marie Laugesdatter Fanø. Peder ble prest i 1706 og giftet seg først da. Følgelig kan Inger Marie ikke være født tidligere enn det. Dermed kan det jo tenkes av hun kanskje ikke helt hadde fått med seg sin fasters, «Mette Sal: Carstensens», første og korte ekteskap med Jacob Bonum, som døde lenge før hun ble født, og trodde dermed at Anne Cathrine var en datter av Carstensen. Det er ingen urimelig forklaring på hvorfor hun kaller sin minst 15 år eldre kusine med stefarens slektsnavn.

Skiftet etter Maturin Carstensen, sogneprest i Jerne og Skast

Når man nå visste hvor man skulle lete, ga Nygaards sedler et viktig spor. Han opplyste nemlig at skiftet etter den barnløse og meget rike presten i [Jerne og Skast](#), Maturin Caspersen Carstensen, som døde i 1747, fantes i Ribe bispearkiv, et skifte på 2509(!) sider.¹⁰ Der burde alle hans søsken eller deres barn være nevnt, også Carsten Christoffersen Carstensen i Sneum, dersom han virkelig var en bror. Skiftet viste seg vanskelig å lokalisere, for det var i mellomtiden flyttet til «Det Mathurinske Legat». Men da det endelig var funnet, fremkom beviset for slektskapet tydelig nok blant arvingene:

«Seigneur Mogens Hiersing, boende i Thorsager i Aarhus Stift, som har dend Salig Mands Broder Datter af Allerup, Salig Hr. Casten Castensens, nyder paa hendes Vegne, som eeniste Arving efter Faderen, en Broderlod.»¹¹

Her får vi vite at «Hr. Casten Castensen i Allerup» var Maturin Carstensens bror og at han etterlot seg en datter som var gift med Mogens Hiersing. Skiftet ble innledet 8. november 1747 og avsluttet 26. november 1749. De andre arvingene var:

broren Christoffer Carstensen i Arrild.

broren Hans Carstensen, død og etterlatt en datter.

søsteren Constance Carstensen, gift med Hans Sirich, prest i Øse og Næsbjerg.

søsteren Ide Carstensen, død og etterlatt to døtre.

⁶ Landsarkivet i Viborg (LAV): Ribe stiftsprovsti og Ribe kjøbstad provsti, Gejstlig skifteprotokol 1742-1784, C 36A-1, fol. 241-258, [oppsl. 116](#); (Erik Brejls skifteuddrag: Geistlige skifter i Ribe amt, [Ribe stiftsprovsti](#) nr. 47).

⁷ *ibid.* fol. 249b, [oppsl. 124](#).

⁸ *ibid.* fol. 253a, [oppsl. 127](#).

⁹ *ibid.* fol. 249b, [oppsl. 124](#).

¹⁰ Nygaards sedler: [Skiftet](#) etter Maturin Carstensen.

¹¹ LAV: Ribe Stift, Det Mathurinske Legat, Skifteakt etter Maturin Carstensen 1747-1749 (C-0004, 198-199), side 2501-02.

søsteren Kirsten Carstensen, død og etterlatt seks barn.

søsteren Ingeborg Carstensen i Fredericia, død og etterlatt tre barn.

(Det må i parentes bemerkes at etter at artikkelen var ferdig skrevet, ble jeg gjort oppmerksom på at allerede i 1914 ble Carsten Christoffersen Carstensen opplyst å være sønn av borgermesteren i Ribe, likeledes at hans bror var Maturin Carstensen i Jerne.¹² Siden denne opplysningen der ble fremsatt som en udokumentert påstand uten noen kildehenvisning eller begrunnelse, har jeg allikevel valgt å beholde den ovenstående historien om veien fra hypotese til bevis.)

Hvor kommer navnet Ål (Aal) fra?

Wiberg kaller ham «Carsten el. Caspar» (i den originale utgaven), mens O. Nielsen kaller ham Carsten.¹³ Det samme gjelder Nygaards sedler, med unntak av ett sted, der han kalles Carsten Casper. Navnet Ål finnes kun i klammeparentes i Nygaards sedler. Dette navnet finnes med andre ord ikke i noen av de originaler som Nygaard har studert. O. Niensens bok om «Skadst herred» utkom i 1862. Det er her navnet Ål finnes på trykk, muligens for første gang. Wibergs tredje bind, som inneholder Sneum, utkom i 1868. Wiberg kunne dermed ta med alt fra denne boken i sitt eget verk, hvilket det også ser ut til at han har gjort.

Det gjenstår ennå å se navnet «Aal» i en primærkilde. Men hvor O. Nielsen har fått dette navnet fra, kan vi bare gjette. Som nevnt ovenfor hette Sneum prestegård Allerup, og prestene i Sneum ble ofte benevnt som «Hr. .... i Allerup» eller «Hr. ... Allerup». Én mulig forklaring kan være at det ett sted har stått «Hr. Carsten All-» (eller «Aall-») i slutten av en linje, hvor resten av navnet har fortsatt på neste linje. Om dette dokumentet så har vært skadet i kantene og ellers vanskelig å lese, kunne nok navnet tolkes som «Hr. Carsten Aal». Et sikkert svar på dette kan vi bare få dersom et slikt dokument lokaliseres.

Borgermester Casper Christoffer Carstensen (Castensen)

Borgermesterens opphav er ukjent, men som nevnt ovenfor, synes det ikke urimelig å anta at hans far hette Carsten. Han var borgermester i Ribe fra 1687 og til sin død samme sted 12. sept. 1715, 83 år og 3 mnd. gammel,¹⁴ dvs. f. ca. juni 1632. I følge Ole Degn ble han gift med Kirsten Baggessdatter i 1665.¹⁵ Hun var døpt i Ribe 15. jan 1647 og døde samme sted 22. april 1704, datter av rådmann i Ribe Bagge Baggesen (1615-1681) og hustru Kirsten Hansdatter Friis (1624-1674).¹⁶ Den senere borgermesteren må ha bodd på Nybølgård i Gram de første årene av sitt ekteskap, for der er sønnen Maturin født i 1669. I 1674 og 1678 bodde de på Lønborggård ved Skjern, hvor de det sistnevnte året hadde fire hjemmeværende barn og en skolemester.¹⁷ Eier av herregården Lønborggård var på det tidspunkt amtmann og kancelliråd Henrik Müller.¹⁸ Det er vel ikke utenkelig at Casper Christoffer Carstensen kan ha vært hans forvalter eller fogd. Fra 1687 var han eier av kirkene i Jerne og Skast,¹⁹ og kunne således selv kalle sin sønn Maturin til sogneprest der, da den forrige sognepresten trengte en kapellan for sin alderdoms skyld. Da borgermesteren døde i 1715, gikk kirkene over i sønnen Maturins eie, som da var sogneprest samme sted.

Borgermesterens elleve kjente barn

Ved å kombinere alle opplysningene i Maturin Carstensens skifte med andre kilder, bl.a. [Nygaards sedler](#), kirkebøker, slektslitteratur og ikke minst [Erik Brejls skifteutdrag](#), er det nå mulig å lage en oversikt over alle de elleve kjente barna til borgermester i Ribe, Casper Christoffer Carstensen, og

¹² Jesper Madsen: Sneum og Tjæreborg sogne. *Fra Ribe Amt*, bd. 3, Historisk Samfund for Ribe Amt 1911-1914, s. 445.

¹³ O. Nielsen: *Historiske Efterretninger om Skadst Herred (Ribe Amt)*. Kjøbenhavn 1862, side 58.

¹⁴ Nygaards sedler: [Begravelse](#).

¹⁵ Ole Degn: *Rig og fattig i Ribe. Økonomiske og sociale forhold i Ribe-samfundet 1560-1660*. Bd. II. s. 198.

¹⁶ *ibid.*

¹⁷ Nygaards sedler: [1674](#) og [1678](#).

¹⁸ P. Sloth Carlsen: *Lønborggaard*. I: Rousell, Aage (red.): *Danske Slotte og Herregårde*, 2. udg. København 1966, bd. 13, s. 319.

¹⁹ *Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, udg. af Nationalmuseet 1979-2003. [Jerne Kirke](#), s. 972, [Skast Kirke](#) s. 1881.

hans hustru Kirsten Baggessdatter. Av de ti som vokste opp ble fire sønner prester og fire døtre prestekoner. Da kunne man lett tro at han kom til å bli stamfar for et stort prestedynasti, men slik gikk det ikke. Av hans 20 barnebarn ble bare to prester, tre prestekoner og en rektor. Det var kun fire av hans barnebarn som igjen hadde barn som ble prester (1.1, 1.2, 9.1 og 9.2). Først en oversikt:

1. Ide Caspersdatter Carstensen, f. ca. 1666, g.m. Søren Jensen Bormann, prest i Lønborg og Egvad.
2. Carsten Christoffersen Carstensen, f. ca. 1667, prest i Sneum og Tjæreborg.
3. Bage Caspersen Carstensen, f. ca. 1668, prest i Torstrup og Horne.
4. Maturin Caspersen Carstensen, f. 1669, prest i Jerne og Skast.
5. Kirsten Christoffersdatter Carstensen, f. 1674, g.m. Jens Nielsen Ho, prest i Ho og Oksby.
6. Constance Margrethe Carstensen, f. ca. 1678, g.m. Hans Hansen Sirich, prest i Øse og Næsbjerg.
7. Christoffer Carstensen, f. 1682, død i Arrild 1752, forvalter.
8. Hans Friis Christoffersen Carstensen, f. 1683, prest i Lunde og Ovtrup.
9. Ingeborg Christoffersdatter Carstensen, g.m. Tobias Johansen Bøtcher, rektor i Fredericia.
10. Frants Eberhart Carstensen, f. 1689, død 1690.
11. Elisabeth Carstensen, f. 1690, død ugift 1722.

1. Ide Caspersdatter Carstensen, antakelig f. ca. 1666, død i Lønborg 1727.²⁰ Den 22. okt. 1681 fikk hun tillatelse til vielse uten trolovelse og lysning med prost og sogneprest til [Lønborg og Egvad](#), mag. Søren Jensen Bormann (Bornemann),²¹ som da var enkemann.²² Han skal være født i København, hvor faren var renteskriver og var antakelig bror til Hans Jensen Bormann, prest i [Marslev og Birkende](#) på Fyn. Han var ikke fylt 25 år da han ble kallet til sogneprest den 7. juli 1668,²³ og må derfor være født ca. 1644, som kan stemme overens med at han ble immatrikulert ved universitetet fra København skole den 20. juli 1666.²⁴ Han ble imidlertid ikke ordinert før 9. januar året etter. Den 11. juni 1684 tok han magistergraden i København.²⁵ Han døde 19. okt. 1712. Selv brukte han navnet Bormann det meste av sitt liv. Han barn kalte seg imidlertid Bornemann. Navneforskyvningen til «Bornemann» skyldes muligens kjennskap til den velsette, senere biskop, [Henrik Bornemann](#). Paret etterlot seg to døtre, som begge var arvinger etter sin morbror Maturin Carstensen:

1.1. Christiane Elisabeth Sørensdatter Bornemann, f. i Lønborg ca. 1689, død i Mariager 10. des. 1769, begr. 18. des., 80 år gammel.²⁶ Gift 17. okt. 1707²⁷ med mag. Philip Henrik Samuelsen Friedlieb, da kapellan med suksessjon i [Ansager](#), sogneprest samme sted 1710, sogneprest i [Mariager](#) 25. mars 1720 og prost året etter. Han var født i Norge, der faren, Samuel Rasmussen Schou (eller Skov), da var kapellan i Nannestad, fra 1701 sogneprest i [Erøskøbing](#). Sitt etternavn hadde han fra sin mor Christine Davidsdatter Friedlieb fra Stralsund. Han ble student fra Christiania skole 17. juli 1696 og tok magistergraden i København 28. mai 1710.²⁸ Den 28. okt. 1729 ble han konsistorialråd, dvs. medlem av konsistoriet (domkapitlet). Paret skal ha fått åtte barn, og etterlot seg to sønner og tre døtre, hvorav to sønner ble prester og en datter prestekone.²⁹

1.2 Kirstine Sophie Sørensdatter Bornemann, f. ca. 1690, død i Varde 29. sept. 1779, 89 år gammel.³⁰ Gift ca. 1710-11 med Peder Nielsen Endorph, eier av Hennegård, som døde i mars 1743. Kirstine Sophies morbror, Maturin Carstensen, kjøpte Hennegård på skifteauksjonen. De etterlot seg 11 barn.³¹ Av

²⁰ Nygaards sedler: [Død](#).

²¹ H. C. Roede: Uddrag af Kancelliets Registranter ang. Vielser, Daab og Begravelser 1676-81. *Personallhistorisk Tidsskrift* [PT] 7:1 (1916), s. 53.

²² I følge Wiberg (i original) ble han første gang gift i 1684 med forgjengerens datter Kirsten Jensdatter Schytte, men det er umulig, siden han ble gift for annen gang i 1681. Året for hans første ekteskap må være feil for 1674.

²³ Nygaards sedler: [Kallsbrev](#).

²⁴ KUM I, s. 333 «Severinus Iani Bornius».

²⁵ KUM II, op. cit. s. 129 «Dn. Severinus Ioannis Borman, pastor Lønburgensium et Egvadensium, præpositus nomarchiæ Borealis». «nomarchiæ Borealis» = det nordre prosti, dvs. prost i «Nørre provsti», som man den gang kalte Nørre Horne provsti i Ringkøbing amt, Ribe stift.

²⁶ Nygaards sedler: [Død](#).

²⁷ I følge Wiberg ble hun gift 17. okt. 1701, men det er umulig, siden hun da kun kan ha vært høyst 12 år gammel. Antakelig er tallet 7 feillett som 1, slik at 1707 må være det korrekte vielsesåret.

²⁸ KUM II, op. cit. s. 219 «Philippus Hendrici Friedlibius», s. 347 «Dn. Philippus Henricus Friedlieb, vicepræpositus et pastor ecclesiæ Aandsager in dioecesi Ripensi».

²⁹ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Randers amt, [Onsild](#) hrd. nr. 58 og 74.

³⁰ Nygaards sedler: [Død](#).

³¹ Erik Brejls skifteuddrag: [Riberhus](#) amt, nr. 66.

disse ble en sønn prest og fire døtre gifte med prester, se [Lønborg-Egvad](#). Sønnen Søren Bornemann ble visstnok gift med sin slektning Kirstine Sophie Carstensen, se 8.1.

2. Carsten Christoffersen Carstensen, f. ca. 1667, antakelig i Gram, student fra Ribe skole 22. juli 1687 («Castanus Castanæus»), prest i Sneum og Tjæreborg 30. april 1692, død 30. oktober 1704, da han druknet på en overfart til Sønderho. Gift 20. juli 1693³² med forgjengerens enke Mette Laugesdatter Fanø, døpt i Nordby på Fanø 28. jan 1672, død i Sneum 1753, begr. 17. mars,³³ datter av Lauge Pedersen (c. 1644-1700), sogneprest i [Nordby på Fanø](#) og hans første hustru Inge Pedersdatter (ca. 1646-ca. 1682). I følge O. Nielsen skal de ha hatt fire barn, hvorav to kjennes:

2.1. Inger Carstensdatter f. 21. okt. 1695,³⁴ begr. i Thorsager, Randers amt, 1. febr. 1782, 87 år gl.³⁵ Gift i Feldballe 29. mars 1719 med Mogens Nielsen Hjersing,³⁶ f. på Faurskov, Lyngå sogn, ca. 1689,³⁷ begr. i Thorsager 21. juni 1763,³⁸ sønn av Niels Nielsen Hjersing (1650-1713), forvalter ved grevskapet Frisenborg, og Cathrine Hansdatter Owitz fra Tønder (1650-1724).³⁹ Han ble student privat 25. juli 1712, 23 år gammel.⁴⁰ Det sies at han også tok teologisk eksamen i 1714,⁴¹ hvilket muligens kan forklare hvorfor O. Nielsen (og Wiberg etter ham) trodde at han var prest. Mogens var forvalter på Marselisborg ved Århus til ca. 1727, deretter forpakter på Norringgård i Foldby sogn, ble ca. 1732 fogd i Høgholm birk, Tirstrup sogn.⁴² I 1745 var han i Århus,⁴³ men er i 1747 kommet til Thorsager. Seks barn kjennes, hvorav de fem første er døpte i Viby sogn, det siste i Foldby.⁴⁴ Det var: Niels f. 1721, Cathrine f. 1722, Mette f. og død 1723, Frederikke Dorothea f. 1724, Carsten f. jan. 1726 og Jens f. 1729. Av disse kjennes kun skjebnen til Carsten Mogens Hjersing (2.1.5), som døde som degn i Tune i Norge (Østfold fylke), begr. 14. juni 1792,⁴⁵ og som har stor etterslekt i Norge (se «Tillegg» sist i artikkelen). Det er antakelig hans søster Cathrine Hjersing som den 16. juni 1754 har sin uekte sønn Gregers til dåpen i Thorsager, med Niels Gregersen oppgitt som barnefar.⁴⁶

2.2. Caspar Carstensen, f. «Povlsdag» (25. jan.) 1698,⁴⁷ død ugift som forpakter av Ølufgård i Vester Nebel sogn, begr. i V. Nebel 1. febr. 1730, 32 år gl.⁴⁸

3. Bagge Caspersen Carstensen, f. ca. 1668,⁴⁹ antakelig i Gram, død i Torstrup 1699, skifte 2. mai samme år.⁵⁰ Han ble student fra Ribe skole 22. juli 1688, samtidig med sin yngre bror Maturin, ble sogneprest i [Torstrup og Horne](#) 30. juli 1695. Der var problemer med kallelsen, for den daværende kirkepatronen, som hadde kallsretten, kaptein Frants Hieronymus von Büren, var katolikk. Kancelliet

³² C. Klitgaard: En Bryllupsvisse fra 1699. *Fra Ribe Amt*, bd. 4, Historisk Samfund for Ribe Amt, 1915-1918, s. 134. Her sies bryllupet å ha funnet sted i 1699, men de fikk ekteskapsbevilling den 20. mai 1693, som derfor må være det riktige året. Grunnen til bevillingen var at Carsten Carstensen var tremenning (nestsøskenbarn) til enkens forrige ektemann Jacob Bonum. Nygaards sedler: [Ekteskapsbevilling](#). Hvordan dette slektskapet ser ut har det hittil vært umulig å finne ut, siden Jacob Bonums mor er ukjent.

³³ Nygaards sedler: [Dåp, begravelse](#).

³⁴ O. Nielsen, op. cit., s. 58.

³⁵ Nygaards sedler: [Begravelse](#).

³⁶ Nygaards sedler: [Vielse](#).

³⁷ Han fikk 1713 bevilling til å være sin egen verge, enda han ikke var fylt 25 år. Nygaards sedler: [1713](#).

³⁸ Kirkebok Thorsager (1748-1806) [oppsl. 12](#), uten alder oppgitt.

³⁹ Nygaards sedler: [Foreldre](#); *Danmarks Kirker*, Bd. 16 Århus amt, udg. af Nationalmuseet 1968-2008. [Lyngå Kirke](#), s. 1781 (Epitafium over Niels Hjersing og Cathrine Owitz).

⁴⁰ KUM II, op. cit. s. 364 «Magnus Nicolai Hiersing».

⁴¹ H. Munthe-Kaas: *Opplysninger om verkseier Otto Hjersing og Caroline, født Sunne, og deres etterslekt*. Oslo 1952, s. 5.

⁴² Nygaards sedler: [Fogd](#).

⁴³ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Randers amt, [Øster Lisbjerg](#) herred nr. 33.

⁴⁴ Nygaards sedler: Barn i [Viby](#), barn i [Foldby](#).

⁴⁵ Kirkebok for Tune nr. 3 (1781-1796), s. [235](#).

⁴⁶ Kirkebok Thorsager (1748-1806), f. 40b, [oppsl. 44](#).

⁴⁷ O. Nielsen, op. cit., s. 58.

⁴⁸ Kirkebok Bryndum og V. Nebel (1721-1758), f. 19b, [oppsl. 24](#). («Sr. Chastensen af Ølefgaard, ætad 32»).

⁴⁹ I følge Wiberg (i original) skal han være født ca. 1671, men det lar seg vanskelig forene med at han ble kallet til prest 1695, i så fall bare 24 år gammel. Aldersgrensen for å bli prest var 25 år. Han er dessuten ført foran sin bror Maturin i universitetsmatrikkelen, hvilket tyder på at han var eldst, det samme da de som studenter vitnet i en sak på domkapitlet i København i 1691 (H. F. Rørdam i KS 3:6 (1887-89), s. 787-789, se litteraturlisten). Også da brødrene den 29. mai 1691 ble innskrevet som alumner ved [Borchs Kollegium](#), var Bagge ført først. I forhold til oppkalling er det også mer rimelig at morens far Bagge oppkalles før andre, i dette tilfellet farens mulige stefar Maturin Dupont, se siste kapittel.

⁵⁰ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Ø. Horne](#) hrd. nr. 8.

la først hindringer i veien for hans kallsrett, men i hans egen supplikk til kongen opplyser han bl. a. at hans kone er luthersk, hans barn oppdras i den lutherske religion og at den utvalgte kandidat er eksaminert av biskopen og funnet dyktig og lærd. Dermed fikk Bagge Carstensen kongelig konfirmasjon på sitt kallsbrev. I et vedlagt skriv til kirkepatronens supplikk, opplyses det at forgjengeren, prost Christen Mortensen Friis, hadde etterlatt seg en enke, og at Bagge Carstensen hadde tenkt å gifte seg med en av døtrene.⁵¹ Slik gikk det ikke, for den 14. nov. 1696 fikk han bevilling til å vies med Vibeke Nielsdatter Hoe,⁵² som den gang kun skal ha vært 15 år gammel, dvs. født ca. 1681. Grunnen til vielsesbevillingen var at de var tremenninger (nestsøskenbarn). Hun var datter av Niels Nielsen Holstebro (1635-1692), sogneprest i [Ho og Oksby](#), og Margrethe Lauritsdatter (ca. 1640-1729). Vibekes morfar Laurits Baggesen, rådmann i Ribe, var bror til Bagges morfar Bagge Baggesen, også rådmann i Ribe. Bagge Carstensen døde allerede etter tre års ekteskap og de fikk kun en datter sammen: Kirsten Baggesdatter, født etter farens død, men som døde ugift allerede i 1722. Bagge etterlot seg derfor ingen etterslekt, hvorfor han heller ikke nevnes ved skiftet etter broren Maturin. Enken Vibeke ble deretter gift med de tre etterfølgende prestene – dvs. den første, Thor Møller, var hun kun trolovet med, for han døde før vielsen hadde funnet sted. Med sine to neste ektemenn fikk hun flere barn⁵³ og døde først 21. januar 1755, begr. i Grimstrup 27. jan., 74 år gammel,⁵⁴ som fjerde gang presteenke i Torstrup og Horne.

3.1. Kirsten Baggesdatter, f. 1699, død ugift 1722, skifte i Torstrup prestegård 26. februar samme år.⁵⁵

4. Mag. Maturin Caspersen Carstensen, f. på Nybølgård i Gram sogn 30. mars 1669, død i Jerne prestegård 7. nov. 1747. Han ble student fra Ribe skole 22. juli 1688, samtidig med sin eldre bror Bagge, ble cand. theol. i 1689 og tok magistergraden i København 11. mai 1706.⁵⁶ Han fikk kallsbrev som kapellan i [Jerne og Skast](#) 1. mars 1701,⁵⁷ men ble først ordinert 19. nov. samme år. Da var antakelig forgjengeren i embedet, Hans Pedersen Bartsker, død. Han ble kallet av sin far som hadde patronatsretten som eier av Jerne og Skast kirker. Disse kirkene arvet Maturin etter sin far i 1715. Fra 1739 var han prost over Skast herred. Han samlet seg en betydelig mengde rikdom og kjøpte i 1744 Hennegård på skifteauksjonen etter sin søsterdatters mann Peder Endorph (se 1.2). Han forble ugift hele sitt liv og testamenterte ved sin død han alt han eide til stiftets kirker, skoler og fattige, unntatt 5.000 riksdaler til sine arvinger. Hans ca. 20.000 riksdaler ble samlet i «Det Mathurinske Legat».

5. Kirsten Christoffersdatter Carstensen, f. på Lønborggård 1674, død som enke i Varde, begr. i Ho 13. mars 1730, 56 år gammel, skifte 3. april samme år.⁵⁸ Gift i Ribe 25. april 1695 med mag. Jens Nielsen Ho, f. ca. 1667, begr. 31. mai 1729 som sogneprest i [Ho og Oksby](#). Han var bror til Bagge Carstensens hustru Vibeke, så også de fikk ekteskapsbevilling (av 7. aug. 1694) fordi de var tremenninger (nestsøskenbarn),⁵⁹ ved at begges morfedre var søsken. Foreldrene var den forrige sognepresten i Ho og Oksby, Niels Nielsen Holstebro (1635-1692) og Margrethe Lauritsdatter (ca. 1640-1729). Han ble student fra Ringkøbing skole 15. juli 1686⁶⁰ og kallet til prest i Ho og Oksby 22. okt. 1692. Magistergraden fikk han 24. mai 1702.⁶¹ Han og Kirsten fikk mange barn,⁶² hvorav sju vokste opp og seks levde i 1747 og var arvinger etter morbroren Maturin Carstensen.

⁵¹ H. F. Rørdam: Om en Katholik kunde øve Kaldsret til en luthersk Kirke. *Kirkehistoriske Samlinger* 3:6 (1887-89), s. 161-167.

⁵² Nygaards sedler: [Ekteskapsbevilling](#).

⁵³ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Ø. Horne](#) hrd. nr. 9, 11, 15, 17, 19 og 22.

⁵⁴ Nygaards sedler: [Begravelse](#).

⁵⁵ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Ø. Horne](#) hrd. nr. 17.

⁵⁶ KUM II, op. cit. s. 310 «Dn. Maturinus Castanæus, pastor eccl. Ierne et Schads».

⁵⁷ Nygaards sedler: [Kallsbrev](#).

⁵⁸ Nygaards sedler: [Begravelse](#); Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Vester Horne](#) hrd. nr. 14.

⁵⁹ Nygaards sedler: [Vielse](#), Jens Nielsens [begravelse](#), [ekteskapsbevilling](#).

⁶⁰ KUM II, op. cit. s. 149 «Janus Nicolai Hovius».

⁶¹ KUM II, op. cit. s. 274 «Dn. Iohannes Hoënnius, pastor ecclesiarum Hoe et Oxby in diœcesi Cimbrici Ripensi».

⁶² Nygaards sedler: [Barn](#).

5.1. Margrethe Jensdatter Hoe, født ca. 1699 (30 år i 1729),⁶³ død i Varde 1768, skifte 11. april,⁶⁴ gift i Ho 2. april 1730 med Christian Henrik Wulff, bartskjær og kirurg i Varde fra 1725, begr. samme sted 30. juli 1745. De fikk to barn,⁶⁵ som begge døde før moren, og arvingene ved skiftet i 1768 var hennes på det tidspunkt fire gjenlevende søsken: Ingeborg Dorthe, Caspar Christoffer, Kirsten og Mette Kirstine.

5.2. Ingeborg Dorthe Jensdatter Hoe, døpt 7. nov. 1700, gift i Ho 22. nov. 1730 med farens etterfølger som sogneprest i [Ho og Oksby](#): Niels Arctander Hansen Kingo, født i Vissenbjerg 29. sept. 1702, død i Ho 6. aug. 1755,⁶⁶ sønn av Hans Jensen Kingo (ca. 1674-1707), sogneprest i [Vissenbjerg](#) på Fyn, og Hilleborg Jensdatter Bering (ca. 1661-1739, søster til Claus Nissens mor,⁶⁷ se 5.6 nedenfor). Han var oppkalt etter sin mors første ektemann Niels Christensen Arctander, den forrige presten i Vissenbjerg. Han ble student fra Odense skole 17. juli 1719, 18 år gammel.⁶⁸ Etter at paret mistet sin eneste datter i 1741, tok de til seg datteren til Ingeborg Dorthes søster Kirsten, Kirstine Nisdatter Nissen (se 5.6).⁶⁹ Da Ingeborg Dorthe som enke flyttet til Ribe, fulgte hun med. Kirstine Nissen ble gift i Ribe 31. aug. 1758 med Nis Lassen, kjøpmann i Ribe.⁷⁰ Etter at han døde i 1779, flyttet de begge til Bording i Ringkøbing amt, hvor Kirstine Nissens datter, Ingeborg Dorthe Lassen, giftet seg i 1786 med Christen Jensen Romvig. I 1787 finner vi dem alle i samme hus i Bording.⁷¹ Der døde Ingeborg Dorthe året etter og ble begr. 20/5 1788, geistlig skifte i Bording 10. juni samme år.⁷² I testamentet hadde hun gjort Kirstine Nisdatter Nissen til sin enearving.

5.3. Niels Jensen Hoe, døpt 19. febr. 1702, student fra Ribe skole 20. juli 1720, baccalaurograden 1. juni 1722,⁷³ død som student i Varde, begr. 3. april 1732, skifte 25. april samme år.⁷⁴

5.4. Caspar Christoffer Jensen Hoe, døpt 24. nov. 1705, student fra Fredericia skole 17. juli 1722, 16 år gammel, samtidig med sin yngre bror Carsten Bagge Hoe,⁷⁵ ble cand. theol. 1731 og utnevnt til sogneprest i [Lerup og Tranum](#), Hjørring amt, den 27. nov. 1733 og ordinert 8. januar året etter. Gift i Smidstrup, Vejle amt, 10. jan. 1735 med Dorothea Cecilie Risom, døpt i Smidstrup 15. febr. 1711,⁷⁶ datter av Laurits Jensen Risom (ca. 1661-1716), sogneprest i [Smidstrup og Skærup](#) og Dorthe Andersdatter Roest (ca. 1670-ca. 1761).

Den 16. november 1741 ble han avsatt fra sitt embede ved dom i høyesterett. Foranledningen var en problematisk oppførsel gjennom hele hans embedstid i Lerup, som F. Elle Jensen beskriver det: «Hoe ser ud til at have været en ganske amoralsk Natur, fræk, beregnende, gennemløgnagtig, selvoptaget og uden Hæmninger af nogen Art»⁷⁷ og mener at han ikke egnet seg som prest: «Han var en gennemverdslig og bundupaalidelig Natur, der altid søgte sin egen Fordel uden smaaligt Hensyn til Midlerne, dertil hidsig og kværunderende».⁷⁸ Det tok derfor ikke lang tid før han ble upopulær langt utover sine egne menigheter. I tillegg hadde han stadig økonomiske problemer, som han av og til forsøkte å løse på ikke helt lovlige måter, men når han gikk for langt, klarte han allikevel alltid å vri seg unna. Da han ble utlagt som far til Kirsten Mikkelsdatters barn, som hadde tjent i Rubjerg prestegård, fikk prost og biskop nok. Selv om Caspar Hoe blånektet farsskapet og svor seg fri ved ed, trodde ingen på ham, siden han tidligere var dømt på herredstinget for å ha utstedt en falsk attest i en lignende sak. Ordren om suspensjon ble utstedt av biskop [Broder Brorson](#) 22. desember 1738. Det skulle ta over to måneder før man lyktes med å få forkynt suspensjonsordren for ham, til tross for at den ble sendt rundt til prost og prester med ilbud. Den første, presten på Øland, kunne ikke levere den pga. de vanskelige vær- og føreforhold. De neste prestene vegret seg fordi de var redde for å bli utsatt for vold. Da prosten selv dro til Lerup

⁶³ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Vester Horne](#) hrd. nr. 13.

⁶⁴ Erik Brejls skifteuddrag: [Varde](#) købstad nr. 167.

⁶⁵ Nygaards sedler: [Vielse](#), [kirurg](#) i Varde, [begravelse](#), [barn](#).

⁶⁶ Nygaards sedler: [Vielse](#), [begravelse](#).

⁶⁷ Chr. Bokkenheuser: Slægten Bering paa Viborg-Eggen. *Personalhistorisk Tidsskrift* 11:3 (1942), s. 47, 51, med korreksjon i 11:4 (1943), s. 63, 65.

⁶⁸ KUM II, op. cit. s. 424 «Nicolaus Arctander», 18 år gl.

⁶⁹ Nygaards sedler: [Datter](#), [Ribe og testamente](#).

⁷⁰ Nygaards sedler: [Vielse](#).

⁷¹ AOL: Folketellingen 1787: Ringkøbing amt, Hammerum herred, Bording sogn, side 110, [oppslag 3](#).

⁷² Nygaards sedler: [Begravelse](#), Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ringkøbing amt, [Ginding](#) hrd. nr. 56.

⁷³ KUM II, op. cit. s. 430, 442 «Nicolaus Iani Hoënius», 19 år gl.

⁷⁴ Nygaards sedler: [Begravelse](#), Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Vester Horne](#) hrd. nr. 16.

⁷⁵ KUM II, op. cit. s. 444 «Casparus Christoph. Hoënius».

⁷⁶ Nygaards sedler: [Vielse](#), [dåp](#).

⁷⁷ F. Elle Jensen: Hr. Caspar Hoe til Lerup-Tranum. *Kirkehistoriske Samlinger* 7:3 (1957-59), s. 50.

⁷⁸ *ibid.* s. 50-51.

den 11. januar for å meddele både presten og menigheten ordren ved dagens gudstjeneste, nektet Hoe å lese skrivet og påsto at fremgangsmåten var ulovlig. Ved de neste forsøkene ble man møtt av låste dører eller beskjed om at presten ikke var hjemme. Den 22. februar gjorde prosten nok et forsøk, men denne gang klarte Hoe å snike seg opp på prekestolen før prosten, og etterpå nektet han å snakke med ham og forlot kirken under påskudd av at han «havde ondt». Da fikk biskopen utstedt en kongelig arrestordre og Hoe ble arrestert og ført til Ålborg, hvor han så tilbrakte de neste tre årene i arresten. Han ble av høyesterett 29. mars 1741 frifunnet for anklagen om ekteskapsbrudd, da man anså at bevisene ikke var sterke nok, og også for ett av de andre anklagepunktene. Men han ble funnet skyldig i «Opposition mod sin Biskop og ved sine utidige Paafund og mistænkelige Adfærd udvist en saa utilladelig Opførsel, at han derfor maatte ikendes en Bøde paa 50 Rdl. til Enkekassen og lige saa meget til Justitskassen samt at betale Sagens Omkostninger med 200 Rdl.». Dommen skulle deretter stadfestes av kongen, som først skjedde 16. november samme år. Da ble han fradømt sitt embede og saksomkostningene var kommet opp i 429 riksdaler. Hele denne tiden satt han arrestert og ble ikke sluppet fri før 10. mars 1742. Deretter ser det ut til at bøtene ble betalt, antakelig ved hjelp av slekt og venner. Hvor han så tok veien vites ikke. Det sies at han skal ha flakket rundt i landet og til sist latt seg verve til rytter og at han skal være død i Norge. Det har så langt ikke vært mulig å finne spor av ham i Norge, ei heller i norske militære kilder. Ved skiftet etter hans barnløse søster Margrethe (5.1) i 1768, visste ingen hvor han var, så han var antakelig ennå i live på det tidspunkt.

Han fikk tre døtre i Lerup, hvorav en døde, en sønn i Ålborg i 1741 mens han satt fengslet, men som døde like etter fødselen,⁷⁹ og nok en sønn, Jens, døpt i Smidstrup 22. juli 1742.⁸⁰ Da kalles han «af Brandtlund». Smidstrup var hans kones hjemsted, så de har antakelig oppholdt seg en tid hos hennes mor, som da var enke. Sønnen Jens er antakelig han som i 1787 er ugift og losjerer i Kolding, og da får 30 dlr. årlig fra «Mathurins legat», og den samme Jens Hoe som i 1801 stadig får sine 30 årlige daler fra legatet og da bor hos sin morbrors enke Maren Kirstine Just,⁸¹ (enke etter Christen Risom). De to døtrene Kirsten og Dorotea har jeg ikke funnet noen spor etter.

5.5. Carsten Bagge Jensen Hoe, døpt 5. aug. 1708, student fra Fredericia skole 17. juli 1722, 14 år gammel(!), samtidig med sin eldre bror Caspar Christoffer.⁸² I 1730 var han hører i Fredericia.⁸³ Ved skiftet etter morbroren Maturin Carstensen i 1747-1749 oppholdt kan seg i København, men må være død barnløs før 1768, siden han ikke er nevnt ved skiftet etter sin barnløse søster Margrethe (5.1).

5.6. Kirsten (Christine) Jensdatter Hoe, døpt 12. jan. 1710, død på Blåmark, Grimstrup sogn, 23. jan. 1771, skifte 16. febr. samme år.⁸⁴ Gift i Ho 8. jan. 1733 med Nis Nissen, kjøpmann fra Odense på Fyn,⁸⁵ f. ca. 1707, død på Blåmark 17. juni 1771, et halvt år etter sin kone, 64 år gammel,⁸⁶ sønn av Claus Nissen, kjøpmann i Odense og Anne Marie Jensdatter Bering⁸⁷ (søster til Niels Arctanders mor, se 5.2 ovenfor).⁸⁸ De bodde først i Odense, hvor barna er født. I 1747 bodde de i Sig, uvisst i hvilket sogn, og i 1768 var de kommet til Blåmark i Grimstrup sogn. De etterlot seg fire barn, alle døpt i Odense: Anne Marie døpt 3. okt 1733,⁸⁹ Kristine Nisdatter Nissen døpt 9. sept. 1734,⁹⁰ som vokste opp hos sin barnløse moster, presteenken Ingeborg Dorthea i Ribe (se 5.2 ovenfor),⁹¹ Hilleborg døpt 28. okt. 1735,⁹² og

⁷⁹ Nygaards sedler: Døtre i [Lerup](#), sønn i [Ålborg](#).

⁸⁰ Kirkebok Smidstrup og Skærup (1704-1775) f. 129 b, [oppsl. 133](#). «d. 22 [juli] blev H. Caspar Hoes barn Jens af Brandtlund døbt. Rectors Kiærist Mad. Bødtker af Fridericia bar det, Fadderne var Major Klee af Frider., Anders Risum af Frid., Capit. Falk af Schierup, Anders Jespersens daatter af Weyle, Præstens daatter Cidtzal Catrine Londemann af Smidstrup».

⁸¹ Nygaards sedler: [1787](#), [1801](#).

⁸² KUM II, op. cit. s. 444 «Castanus Baggio Hoënius».

⁸³ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Vester Horne](#) hrd. nr. 14.

⁸⁴ Kirkebok Grimstrup (1706-1785), fol. 106a, [oppsl. 173](#); Erik Brejls skifteuddrag: [Riberhus](#) amt, nr. 666.

⁸⁵ Nygaards sedler: [Vielse](#).

⁸⁶ Kirkebok Grimstrup (1706-1785), fol. 108b, [oppsl. 176](#).

⁸⁷ Wads sedler: [Foreldre](#).

⁸⁸ Chr. Bokkenheuser, op. cit., PT 11:3 (1942), s. 47, 51, med korreksjon i 11:4 (1943), s. 63, 65.

⁸⁹ Kirkebok Odense Vor Frue kirke (1692-1786), f. 243a, [oppsl. 129](#).

⁹⁰ *ibid.* f. 250b, [oppsl. 133](#).

⁹¹ Nygaards sedler: [Moster](#).

⁹² Kirkebok Odense Vor Frue kirke (1692-1786), f. 256b, [oppsl. 136](#).

Claus døpt 9. sept. 1743,⁹³ død på Sigsgård i Nørre Kongerslev 1. sept. 1819, som herredsfogd i Helum-Hindsted herred.⁹⁴

5.7. Mette Kirstine Jensdatter Hoe, døpt 5. juli 1711, død i Varde 7. juni 1779, da kalt Hoeberg. Gift i Varde 13. mai 1750 med Mathias Mortensen Rostoft, f. ca. 1687, hans tredje ekteskap, og som døde i Varde 10. februar 1777, 90 år gammel. Det ser ikke ut til at de hadde noen barn. Han ble enkemann for annen gang 2. august 1745, da hans ikke navngitte kone ble begravd.⁹⁵

6. Constance Margrethe Christoffersdatter Carstensen, f. på Lønborggård ca. 1678, død 10. sept. 1750, 72 år gl. Gift i Ribe 7. des. 1713⁹⁶ med mag. Hans Hansen Sirich,⁹⁷ født i Thisted 24. juni 1672, død som sogneprest i [Øse og Næsbjerg](#) 23. des. 1749,⁹⁸ sønn av Hans Hermansen Sirich, rådmann i Thisted og Maren Jacobsdatter Lugge (død 1678). Hans foreldre døde tidlig, og han vokste opp hos sin moster, kjøpmannsenken Anne Christensdatter, som satte ham i kjøpmannslære. Etter eget ønske ble han satt i latinskolen i Thisted og kom siden i Viborg skole, hvorfra han ble student 17. juli 1697.⁹⁹ Han fikk baccalauregraden 1699 (eg. i 1700),¹⁰⁰ ble teologisk kandidat 1701 og tok magistergraden i København 26. mai 1714.¹⁰¹ I tiden 1698-1712 virket han som huslærer flere steder. Den 30. juli 1712 ble han utnevnt til rektor i Ribe,¹⁰² en stilling han hadde inntil han ble utnevnt til sogneprest til Øse og Næsbjerg 28. des. 1722. Constance Margrethe levde ennå ved skiftet etter broren Maturin Carstensen, som sammen med broren Christoffer var de eneste gjenlevende søsken. Hennes ektemann opptrer da på hennes vegne. Av den grunn er ikke deres barn nevnt, utover sønnen «Hr. Fændrik Sirich», som ved et par anledninger møter på farens vegne. I følge ham selv, Wiberg og Nygaard hadde paret en sønn og to døtre.¹⁰³

6.1. Kirsten Marie Hansdatter Sirich, døpt i Ribe Domk. 6. sept. 1714, antakelig død ung og ugift.

6.2. Anne Dorthe Hansdatter Sirich, døpt i Ribe Domk. 18. sept. 1715. Da hun 16. okt. 1750 fikk bevilling til å være sin egen verge, var hun ugift og bodde i Øse prestegård.¹⁰⁴

6.3. Caspar Christoffer Hansen Sirich, døpt i Ribe Domk. 13. sept. 1716, død på gården Bål i Ovtrup sogn 14. desember 1777, skifte 2. april 1778.¹⁰⁵ Han var fenrik i 1747, løytnant før 1754, da han tok avskjed.¹⁰⁶ Gift i Torstrup 28. okt. 1756 med Inger Nielsdatter fra Løftgård i Ovtrup sogn.¹⁰⁷ Han bodde en tid i Sig i Torstrup sogn og hadde flere barn,¹⁰⁸ hvorav seks overlevde ham: Hans f. 1757, død 1833 og som i [1801](#) var bonde på Løftrup med kone og fire barn, Constance Margrethe f. 1759, død som barn, Niels f. 1760, antakelig død ung, Hans Christoffer f. ca. 1764, antakelig også død ung, Maturin f. ca. 1768, som i [1801](#) var bonde i Ovtrup med kone og fire barn, Constance Margrethe f. ca. 1770, som i

⁹³ Kirkebok Odense St. Knuds kirke (1742-97), f. 7a, [oppsl. 8](#).

⁹⁴ Ole Færch: *Himmerlandske herredsfogder, m.v.* Slægten Forlag, Viborg 2011, s. 222-224.

⁹⁵ Kirkebok Varde St. Nicolai (1745-1814), [oppsl. 31](#) (hennes død); Nygaards sedler: [vielse](#), [enkemannens død](#), [1745](#).

⁹⁶ Nygaards sedler: [Død](#), [vielse](#).

⁹⁷ Bjørn Kornerup: Præsten Hans Sirichs levned. *Kirkehistoriske Samlinger* 7:3 (1957-59), s. 201-206.

⁹⁸ Kirkebok Øse og Næsbjerg (1748-1783), [oppsl. 4](#).

⁹⁹ KUM II, op. cit. s. 228 «Iohannes Iohannis». Wiberg identifiserer denne studenten som presten Hans Hansen i Knebel, det samme gjør Sixhøj (nr. 715), trolig etter Wiberg, og Vello Helk (bd. 2, s. 132) viser igjen til Sixhøj for samme identifikasjon. Men det er ikke riktig, hvilket fremgår tydelig av Hans Sirichs selvbiografi. Hans Hansen i [Knebel-R](#) er derimot den «Iohannes Iohannides» som ble student privat i 1700, og som tok baccalauregraden i 1701 (KUM II s. 256 og 263). Hans to år eldre bror Jacob Hansen i [Agri-E](#) ble student privat 1698 og tok baccalauregraden 1699 (KUM II s. 236 og 245). Deretter fortsatte de to brødrene sin akademiske karriere sammen: i Leipzig 1702, Leiden 1704, Oxford 1704 og til sist magistergraden i København 11. mai 1706 (V. Helk bd. 2, s. 132, 132-33). De var sønner av byfogden Hans Jacobsen i Ebeltoft.

¹⁰⁰ Dette etter eget utsagn. Han finnes imidlertid ikke i universitetsmatrikkelen dette året, men er antakelig den «Ioh. Ioh. Strick» som fikk graden den 17. mai året etter. (KUM II, op. cit. s. 254).

¹⁰¹ KUM II, op. cit. s. 382 «Iohannes Iohannis Sirich, rector scholæ Ripensis».

¹⁰² Nygaards sedler: [Rektor](#).

¹⁰³ Nygaards sedler: [Barn](#).

¹⁰⁴ Nygaards sedler: [Bevilling](#) til å være sin egen verge.

¹⁰⁵ Nygaards sedler: [Død](#), Erik Brejls skifteuddrag: [Riberhus](#) amt, nr. 851.

¹⁰⁶ AOL: [Hirsch' kartotek](#) over danske og norske officerer, Si, [oppsl. 223](#).

¹⁰⁷ Kirkebok Torstrup (1734-1776), side 426, [oppsl. 219](#).

¹⁰⁸ Nygaards sedler: [Barn](#).

[1801](#) var gift for annen gang med en bonde i Ovtrup, Hans Adolf f. ca. 1775, død 1848 og som i [1801](#) var bonde i Kvong med kone og en datter.

7. Christoffer Carstensen, f. 1682, begr. i Arrild, Tønder amt, 18. april 1752 og kaltes da forvalter.¹⁰⁹ Han ble student fra Ribe skole 22. juli 1699, 17 år gammel,¹¹⁰ samtidig med broren Hans. I 1710,¹¹¹ 1719 og 1727¹¹² omtales han som forvalter av Gram gård, i 1722 og 1727 som eier av Midtmøllen i Ribe, og skal visstnok også ha vært eier av Nybølgård i Gram.¹¹³ I 1739 bodde han i Arrild. Han ble gift ca. 1715 med Anna Henningia Harboe, døpt i Halk 6. sept. 1670,¹¹⁴ begr. i Arrild 14. april 1739,¹¹⁵ datter af Ludvig Nielsen Harboe (ca. 1635-1689), sogneprest i Halk og Johanne Hansdatter Høyer. Anna Harboe var enke etter Josias Hansen Outzen, forpakter av Gelstoft i Gram, og hadde to døtre i dette ekteskapet.¹¹⁶ Christoffer og Anna fikk den 18. des. 1719 kongelig konfirmasjon på et testamente opprettet 6. febr. samme år, som gikk ut på at hvis hans hustru overlevde ham, skulle hun få sitte i uskiftet bo, men i tilfelle nytt ekteskap, gi hans arvinger 50 rdl. Døde hun først, skulle han etter loven skifte med hennes to barn, hans stedøtre Dorothea og Johanne Lovise Josiasdøtre, og de skulle etter hans død være hans eneste arvinger, dog at de til hans arvinger betalte 50 rdl. Han aktet ikke å gifte seg igjen.¹¹⁷ Steddatteren Johanne Lovise ble i 1721 gift med sognepresten i [Arrild](#), Andreas Clausen Slange. Det er kanskje en medvirkende årsak til at ekteparet flyttet dit på sine eldre dager.

8. Hans Friis Christoffersen Carstensen, f. i Ribe 1683, ble student fra Ribe skole 22. juli 1699, 16 år gammel,¹¹⁸ samtidig med broren Christoffer, og ble teologisk kandidat 1702. I følge Wiberg skal han ha vært hører i Ribe før han ble prest. Han ble kapellan med suksisjon i [Lunde og Ovtrup](#) 5. febr. 1723, sogneprest 8. februar 1726, men døde etter bare to år i embedet, skifte 19. april 1728.¹¹⁹ Gift med Elisabeth Rasmusdatter Lassen, f. ca. 1693, datter av forgjengeren i embedet Rasmus Rasmussen Lassen (1651-1726) og Birgitte Nielsdatter Lunde. Enken ble gift med etterfølgeren Christoffer Pedersen Ballum, som døde barnløs 1736. Elisabeth levde ennå i 1747. Det er antakelig denne «Mad. Elisabeth Lasson hr. Pedersens Enke», som ble begravd i Tjæreborg 1. mars 1759, 66 år gammel.¹²⁰ Paret etterlot seg en sønn og en datter, hvorav kun datteren levde i november 1747 og var arving på skiftet etter farbroren Maturin Carstensen.

8.1. Kirstine Elisabeth Carstensen, antakelig f. ca. 1727, død 1749, før skiftet etter farbroren var avsluttet. Hun fikk 15. jan. 1745 kongelig bevilling til å vies til sin tremening (nestsøskenbarn) student Søren Bornemann på gården Holm i Serup sogn, Viborg amt.¹²¹ Han er antakelig en sønn av Kirstine Sophie Sørensdatter Bornemann (se 1.2 ovenfor) og Peder Nielsen Endorph. Det gjør dem egentlig beslektet i «2. og 3. ledd». Han er født 1717 og ble student privat 30. juli 1739, 22 år gammel.¹²² Den 2. april 1749 satte de opp testamente, siden de ingen livsarvinger hadde, som de fikk kongelig konfirmasjon på den 5. mai samme år.¹²³ Kirstine Elisabeth har nok allerede vært syk på det tidspunkt og døde kort tid etter.

¹⁰⁹ Kirkebok Arrild (1659-1814), f. 197a, [oppsl. 196](#): «d: 18. April blev Forvalter Christopher Carstensen i stilhed om Morg. begravet æt. 70 ann.»

¹¹⁰ KUM II, op. cit. s. 249 «Christophorus Frisius Castanæus», 17 år gl.

¹¹¹ Carl Langholz: Slægten Outzen / Rostgaard fra Roost gennem 400 år. PT 1984, s. 122.

¹¹² Nygaards sedler: Forvalter i Gram [1719](#), [1727](#).

¹¹³ C. Langholz: PT 1984, op. cit. s. 122.

¹¹⁴ Kirkebok Halk (1660-1734), s. 7, [oppsl. 6](#): «die 6 Septembr. min liden datter Anna Henningia. Gud styre for hende oc raade!»

¹¹⁵ Kirkebok Arrild (1659-1814), f. 192b, [oppsl. 192](#): «d: 14. April blef Sl. Anna Carstensen Harboe begravet gl. 69 Aar ÷ 5 Ugg. og 3 dge.»

¹¹⁶ C. Langholz: PT 1984, op. cit. s. 122.

¹¹⁷ Nygaards sedler: [Testamente](#).

¹¹⁸ KUM II, op. cit. s. 249 «Iohannes Frisius Castanæus», 16 år gl.

¹¹⁹ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Ribe amt, [Vester Horne](#) hrd. nr. 11.

¹²⁰ Nygaards sedler: [Begravelse](#).

¹²¹ Nygaards sedler: [Ekteskapsbevilling](#).

¹²² KUM II, op. cit. s. 601 «Severinus Bornemann».

¹²³ Nygaards sedler: [Testamente](#).

Søren ble gift på ny i Vejen prestegård 15. sept. 1750 med Inger Drude Holst,¹²⁴ en prestedatter fra [Selde og Åsted](#), f. 1727.¹²⁵

8.2. Rasmus Lassen Hansen Carstensen, antakelig født ca. 1728, død som elev i «mesterlektien» (øverste klasse) i Viborg latinskole, begr. i Viborg Domkirke 3. mai 1747, skifte i Viborg 3. juli samme år.¹²⁶

9. Ingeborg Christoffersdatter (Caspersdtr.) Carstensen, f. i Ribe, antakelig ca. 1687, begr. i Fredericia 7. mars 1746.¹²⁷ Gift i Ho 3. nov. 1718 med mag. Tobias Johansen Bøtcher, døpt i Ribe 12. jan. 1687, sønn av Johan Bøtcher, apoteker samme sted og Martha Tobiasdatter Franck.¹²⁸ Han ble student fra Ribe skole 20. juli 1705, tok baccalauregraden 7. mai 1706 og ble magister 30. juli 1719.¹²⁹ Han ble hører i Ribe 1707, rektor ved latinskolen i Lemvig 22. april 1718 og den 29. april 1719 det samme i Fredericia,¹³⁰ hvor han forble til sin død, begr. 5. april 1746,¹³¹ skifte etter begge ektefeller den 3. mai samme år.¹³² De hadde fem barn til dåpen i Fredericia,¹³³ hvorav tre overlevde foreldrene og var arvinger etter sin morbror Maturin Carstensen.

9.1. Johannes Tobiesen Bøtcher, døpt i Fredericia 12. august 1719, død 11 febr. 1792, samme dag og time som sin søster Marte Christine i Toftlund.¹³⁴ Han ble student 31. juli 1737 (uten skole oppgitt), samtidig med sin bror Caspar Christoffer, og tok baccalauregraden året etter.¹³⁵ Kallet til sogneprest i [Jerne og Skast](#) 12. jan. 1748, ordinert 28. febr. samme år. Gift i Ribe 5. juni 1749 med Anna Leth Bruun, døpt i Ribe 10. febr. 1726, begr. 31. mai 1806,¹³⁶ datter av justitsråd og amtsforvalter Jørgen Bruun til Krogsgaard og Johanne Madsdatter Bondesen.¹³⁷ Paret hadde fem barn:¹³⁸ Johanne, f. 10. juli 1750, som ble prestekone i [Vilslev-H.](#), Ingeborg f. 27. mars 1752, som også ble prestekone i [Vilslev-H.](#), Sophie Amalie født 23. juli 1755, død ugift i Vilslev 10. mars 1828¹³⁹ og to sønner Jørgen 1756 og Tobias 1758, som begge døde små.

9.2. Mag. Caspar Christoffer Tobiesen Bøtcher, døpt i Fredericia 24. mai 1721. Han ble student 31. juli 1737 (uten skole oppgitt), samtidig med sin bror Johannes, og tok baccalauregraden året etter.¹⁴⁰ Den 30. juli 1748 ble han magister i København.¹⁴¹ Han var først hører (collega) ved latinskolen i Fredericia, og etterfulgte den 22. juli 1746 sin far som rektor samme sted, og forble som sin far i samme stilling til sin død, begr. 14. mai 1759, kun 38 år gammel. Gift i Fredericia 6. august 1748 med Cathrine Dorothea Pontoppidan, døpt i Fredericia 9. juli 1713, begr. samme sted 28. mai 1785, 72 år gammel,¹⁴² datter av Henrik Ludvigsen Pontoppidan (1679-1760), sogneprest til [Fredericia Michaelis kirke](#) og Anne Rosine Jungfoss (c. 1684-1758).¹⁴³ De hadde fem barn:¹⁴⁴ Henrik døpt 18. mai 1749 ble prest i [Kvislemark-F.](#) i Sjælland, Ingeborg, døpt 26. nov. 1751, ble gift med kjøpmann Peter Jørgensen Bang i Fredericia,¹⁴⁵ Anna Rosine døpt 4. mars 1753 ble prestekone i [Vester Nykirke og Fåborg](#), Tobias f. 25. aug. 1754,¹⁴⁶

¹²⁴ Nygaards sedler: [Vielse](#).

¹²⁵ Nygaards sedler: [Hustrus](#) fødsel og opphav.

¹²⁶ Nygaards sedler: [Begravelse](#), Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Viborg amt, [Nørlyng](#) hrd. nr. 105.

¹²⁷ Kirkebok Fredericia Trinitatis Kirke (1685-1805), f. 194b, [oppsl. 195](#) «Mag. Bøtchers hustrue Ingeborg».

¹²⁸ Nygaards sedler: [Vielse](#), [dåp](#), [foreldre](#).

¹²⁹ KUM II, op. cit. s. 304, 309 «Tobias Bøtcher», s. 421 «Tobias Bøtcher, rector scholæ Lemovicensis».

¹³⁰ Nygaards sedler: [Hører](#), rektor i [Lemvig](#), rektor i [Fredericia](#).

¹³¹ Kirkebok Fredericia Trinitatis Kirke (1685-1805), f. 194b, [oppsl. 195](#) «Mag. Tobias Bøtcher».

¹³² Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Vejle amt, [Elbo](#) hrd. nr. 47.

¹³³ Nygaards sedler: [Barn](#).

¹³⁴ Kirkebok Toftlund (1610-1810) s. 465, [oppsl. 220](#).

¹³⁵ KUM II, op. cit. s. 581 «Iohannes Bøtcher», 19 år gl., s. 589.

¹³⁶ Nygaards sedler: [Vielse](#), hustrus [dåp](#), [begravelse](#).

¹³⁷ Erik Brejls skifteuddrag: [Riberhus](#) amt, nr. 346.

¹³⁸ Nygaards sedler: [Barn](#).

¹³⁹ Nygaards sedler: [Død](#).

¹⁴⁰ KUM II, op. cit. s. 581 «Caspar. Christophorus Bøtcher», 17 år gl., s. 589.

¹⁴¹ KUM III, s. 87 «Casparus Christophorus Bøtcher, Rector scholæ Fridericiensis».

¹⁴² Nygaards sedler: [Rektor](#), [begravelse](#), [vielse](#), hustrus [dåp](#), [begravelse](#).

¹⁴³ Erik Brejls skifteuddrag: Gejstlige skifter i Vejle amt, [Elbo](#) hrd. nr. 55.

¹⁴⁴ Nygaards sedler: [Barn](#).

¹⁴⁵ Anna Marie Lebech-Sørensen: Mette Scholastica Kellinghusen – hendes liv, aner og efterslægt. PT 1998, s. 46, med rettelse i PT 2012, s. 125.

¹⁴⁶ Th. Thaulow: To Indskrivningsbøger til de Friisers Legater fra Aarene 1715-1795. PT 8:3 (1924), s. 104.

ble student i 1772 og var i 1793 amanuensis hos biskop Bloch i Odense og gift med Johanne Marie Laugier,¹⁴⁷ og Ludvig Pontoppidan døpt 23. nov. 1755, som ble prest i [Valløby-T.](#) i Sjælland.

9.3 Marte Christine Tobiasdatter Bøtcher, døpt i Fredericia 1. sept. 1727, død i Toftlund 11. febr. 1792, samme dag og time som sin eldre bror Johannes i Jerne.¹⁴⁸ Etter foreldrenes død bodde hun hos sin bror i Jerne prestegård, hvor hun også ble gift den 1. mai 1767 med Jacob Henrik Burchardt. Han var på det tidspunkt prest på [Venø](#) i Ringkøbing amt, hvortil han var kallet året før, og ble 24. nov. 1774 sogneprest i [Toftlund](#) i Haderslev amt. Som sin hustru var han født i Fredericia, døpt 8. mars 1735, sønn av feltskjær Jacob Henrik Burchardt i Fredericia og Maren Nielsdatter.¹⁴⁹ Jacob Burchardt døde i Toftlund 24. jan. 1798.¹⁵⁰ De hadde ingen barn. Som enkemann ble han gift i Toftlund 11. april 1794 med Sara Nielsdatter Gjesten,¹⁵¹ som i lang tid hadde vært i tjeneste i prestegården. Hun var født i Sønderho 19. okt. 1752, død i Ribe 19. mai 1825, datter av Niels Poulsen Gjesten, visitør på Fanø og Marie Katrine Junghans. Hun ble etter hans død gift på ny (før 1801) med Jacob Lund,¹⁵² borgermester i Ribe.

10. Frants Eberhart Carstensen, døpt i Ribe Domk. 16. jan. 1689, begr. samme sted 8. juni 1690.¹⁵³

11. Elisabeth Christoffersdatter Carstensen, døpt i Ribe Domk. 29. jan. 1690, død ugift samme sted 19. aug. 1722, 32 år 9 mnd. 12 dager gl.¹⁵⁴ Hun bodde da hos sin søster Constance Margrethe i Puggård (navnet på katedralskolen i Ribe), gift med Hans Sirich, som på det tidspunkt var rektor i Ribe.

Borgermester Casper Christoffer Carstensens mulige opphav

Som nevnt ovenfor, er borgermesterens opphav ukjent, utover at hans far sannsynligvis hette Carsten (Casten). Nå har vi når har sett på alle hans barn i en nogenlunde korrekt rekkefølge, er det allikevel et par ting å se nærmere på, bl.a. det ytterst sjeldne fornavnet Maturin. Hvor kommer det fra?

Søker man på internett, finner man ett sted rådmann Carsten Olufsen oppført som hans far. Et raskt blikk i Ole Degns borgermester- og rådmannslist, avviser dette som en mulighet.¹⁵⁵ I følge ham var Carsten Olufsen født i Brørup ca. 1599¹⁵⁶ og døde i Ribe 20. juli 1659, hvor han bodde i Sortebrødregade. Han var rådmann 1650-1659, i tillegg kongelig toller 1650-1655 og hospitalsforstander 1656-1659. Hans kone var Ide Clausdatter Grave,¹⁵⁷ født 1611, død 27. jan. 1676. Han oppgir tre barn: Gunder (ca. 1642-1659),¹⁵⁸ Lene (1643-1644) og Margrete, som da hun døde i 1660 var gift med Bagge Lauritsen Suur, rådmann i Ålborg.

Men der mangler flere barn. I St. Katrine kirke i Ribe finnes nemlig et epitafium med maleri fra ca. 1659 som viser ekteparet Carsten Olufsen og hustru Ide med tre voksne barn, en sønn og to døtre, samt tre døde barn: to små barn og ett spedbarn. Dette maleriet er gjengitt i Ole Degns bok¹⁵⁹ og finnes også i «Danmarks Kirker».¹⁶⁰ Spedbarnet er antakelig Lene, den ene av de voksne døtrene er antakelig Gunder, som døde 17 år gammel og Margrethe den andre voksne datteren. Men der fantes altså

¹⁴⁷ Erik Brejls skifteuddrag: [Riberhus](#) amt, nr. 1502.

¹⁴⁸ Kirkebok Toftlund (1610-1810) s. 465, [oppsl. 220](#).

¹⁴⁹ Nygaards sedler: [Vielse](#), [dåp](#), [mor](#).

¹⁵⁰ Kirkebok Toftlund (1610-1810) s. 473, [oppsl. 224](#).

¹⁵¹ Kirkebok Toftlund (1610-1810) s. 345, [oppsl. 167](#).

¹⁵² Nygaards sedler: Annen hustrus [tjeneste](#), [dåp](#), [død](#), [foreldre](#), [1801](#).

¹⁵³ Nygaards sedler: [Dåp](#).

¹⁵⁴ Kbg. Ribe Domk. (1700-1786), f. 263a, [oppsl. 255](#) («Elisabeth Christophersdatter Castenson»).

¹⁵⁵ Ole Degn 1981, bd. 2, op. cit., s. 197.

¹⁵⁶ Det skal antakelig være 1601. I følge Jacob Rasmussen Holsts optegnelser fra året 1659 med navnet på mange av de som døde i en alvorlig sykdomsepidemi, som bortrev flere hundre av Ribes innbyggere det året: «18 dito [juli] Casten Oluvsen raadmand, ætat. 58». Ole Degn: *Livet i Ribe*, 1971, s. 193.

¹⁵⁷ At hennes fars navn var Claus fremkommer i «Ribe byfogeds tingbog» 1646, B 85A-66. Den 11. juli, f. 93a : «For tingbdomb stoede Carsten Ollesen, borger ibid., och Loed Leße en Perekmonds [pergaments] schiøde hans hørstru Idde Claußdatter, haffuer Ladett forhuerrffue aff S: Affgangne Mogens graffue och Hans S. Hørstru Gunder Lambertzdatter, vdgangen aff Riber byting, Løffuerdagen den 13 Agustj 1631 paa den huß och Eigendomb i Sortbrødregade, som Carsten Olleßen nu sielff iboer (...)».

¹⁵⁸ At dette er et kvinnenavn, fremkommer samme sted: «Samme dito [13. juli] Gunder Castensdaatter, ætat. 17». Ole Degn: *Livet i Ribe*, 1971, s. 193.

¹⁵⁹ Ole Degn 1981, bd. 1, op. cit., s. 347.

¹⁶⁰ *Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, [S. Katrine Kirke](#), s. 779.

også en voksen sønn, som ikke er med i Ole Degns familiebeskrivelse. Kunne dette være Casper Christoffer Carstensen?

Der mangler også en annen viktig opplysning hos Ole Degn: Den 28. okt. 1665 fikk toller i Ribe Maturin Dupont tillatelse til å vies med «Ide afg. Carsten Olufsens paa Nebbe»,¹⁶¹ dvs. antakelig «ved Nebsaa» eller «ved Nebbe» i Ribe. Fem år etter at hun ble enke, giftet hun seg altså på ny med den neste tolleren. Han var også enkemann med voksne barn, for fem år tidligere fikk hans ikke navngitte datter en tilsvarende tillatelse til vielse.¹⁶² Hans første kone Cecilie Sødztz døde 1665,¹⁶³ med hvem han hadde to sønner og en datter.¹⁶⁴ Hans annen kone må være den samme Ide, enken etter Carsten Olufsen, og som døde 27. jan. 1676, for den 9. des. samme år, får tolleren Maturin Dupont på ny tillatelse til å vies hjemme i huset uten trolovelse og lysning, denne gang med Ingeborg Lauritsdatter Friis.¹⁶⁵ Maturin Dupont døde i Ribe 1681.¹⁶⁶ I St. Katrine kirke finnes to messinglysestaker med følgende tekst inngravert: »A(nno) 1670 Zu Gottes Ehre der Kirchen zur Gaben Maturin Dü Pont und Seine Liebste Ide Dü Pont diese Zweene Altar Lüchter S. Cathrin Kirche Vor Ehret« (År 1670 har Maturin du Pont og hans kjæreste Ide du Pont skjenket St. Katrine kirke disse alterstaker Gud til ære og kirken til gave).¹⁶⁷ I Ribe domkirke finnes et maleri av ham og hans tredje kone.¹⁶⁸

Er så borgermester Casper Christoffer Carstensen en sønn av rådmann Carsten Olufsen og Ide Grave? Noe direkte bevis finnes ikke, men flere faktorer peker i den retning: Oppkallingsmønsteret hvor den førstefødte datteren kalles Ide etter hans mor, den førstefødte sønnen Carsten etter hans far og den tredje sønnen får det sjeldne navnet Maturin etter hans stefar. Likeledes at borgermesterens far i så fall er rådmann, at hans ektefelle Kirsten Baggesdatter også er en rådmannsdatter og at sted og tid passer bra. Og sist, men ikke minst: Epitafiet med en voksen sønn som ennå ikke er identifisert.

Hvorfor har han to fornavn? Det var uvanlig på den tiden, men det forekom fra tid til annen, bl.a. når noen mistet sin biologiske far tidlig og vokste opp med stefar. Da kunne både far og stefar bli oppkalt samtidig. Det kan kanskje være grunnen også i dette tilfellet. Det ovenfor foreslåtte slektskapet forklarer imidlertid ikke dette, men så kjennes da heller ikke – såvidt jeg vet – Carsten Olufsens og Ide Graves foreldre.

Epitafiet i St. Katrine kirke fra ca. 1659, som viser rådmann Carsten Olufsen og hans familie.

¹⁶¹ H. C. Roede, PT 6:2 (1911), op. cit. s. 265. Hun bodde altså «ved Nebbe» eller «ved Nebsaa», dvs. ved Nebs å, et navn benyttet for den del av Ribe å som lå i eller nær byen. Den løper parallelt med Sortebrødregade hvor hun og Carsten Olufsen bodde.

¹⁶² H. C. Roede, PT 6:2 (1911), op. cit., s. 109.

¹⁶³ *Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, Ribe Domkirke: [Inventar](#), s. 566.

¹⁶⁴ Nygaards sedler: Første [hustru og barn](#).

¹⁶⁵ H. C. Roede, PT 6:6 (1915) op. cit. s. 289.

¹⁶⁶ *Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, Ribe Domkirke: [Inventar](#), s. 566.

¹⁶⁷ *Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, Ribe [S. Katrine Kirke](#), s. 746.

¹⁶⁸ *Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, Ribe Domkirke: [Inventar](#), s. 568.

Tillegg:

2.1.5. Carsten Mogensen Hjersing, klokker i Norge

Borgermesterens oldebarn, Carsten Mogensen Hjersing, var klokker i Tune i Østfold fylke (tidligere kalt Smålenene) fra senest ca. 1763 og til sin død i 1792.¹⁶⁹ Det finnes ingen direkte bevis for at han er sønn av Inger Carstensdatter og Mogens Nielsen Hjersing, men mange indisier. Han ble hjemmedøpt og fikk sin dåp konfirmert i Viby kirke 3. mars 1726.¹⁷⁰ Da ble moren introdusert samtidig. Når vi så vet at det vanligvis gikk ca. seks uker fra fødsel til introduksjon i kirken, betyr det at han var født i januar samme år. Da han ble begravd i Tune 14. juni 1792, oppgis han å være 66 år og fem måneder gammel.¹⁷¹ Også det tilsier at han var født i januar 1726. Når han så har barn med navnene Inger og Mogens, oppkalt etter hans foreldre, blir det ingen tvil om at dette må være samme mann.

Carsten er første gang nevnt som klokker i Tune den 15. april 1763, da han var forlover ved en vielse.¹⁷² Man antar at han overtok etter den forrige klokkeren, som døde i desember 1758,¹⁷³ men i så fall har han vært gift en gang før. Den 14. september 1760 ble nemlig «Frederich, klokkerens barn», døpt i Tune.¹⁷⁴ Konens navn er heller ikke opplyst. Den samme «Frederich, klokkerens barn» ble begravd fem dager senere.¹⁷⁵ Om dette er Carsten eller en annen har det så langt ikke vært mulig å avgjøre. Et annet sted mener man at han ble klokker i 1761 eller 1762.¹⁷⁶ Her sies også at han i følge en familietradisjon kom til Norge omkring 1755 som sekretær for eieren av Hafslund, justisråd Elieson. I 1759 ble halvparten av gården Mellom-Alvim utlagt til klokkergård. I bygdeboken er imidlertid verken Carsten Hjersing eller hans koner nevnt med ett ord under Alvim, selv om han bodde der i hele sin klokkertid. Kun sønnen Ougen og noen av hans barn omtales.¹⁷⁷

Den 5. februar 1765 ble han trolovet med Lisbet Mortensdatter Alvim og gift 15. april samme år.¹⁷⁸ Hun var enke etter Ouden (Ouen) Alvim (ca. 1725-1764)¹⁷⁹ og døde i barselseng under sin siste tvillingfødsel, begravd 27. desember 1774, 39 år gl., dvs. født ca. 1735.¹⁸⁰ Paret hadde sju barn til dåpen i Tune. Hans annet ekteskap ble inngått i Glemminge (Glemmen) 13. august 1778 med Kirstine Syversdatter Leie,¹⁸¹ født 26. juli 1755, antakelig på Kirkeleie i Glemminge, død i Tune 11. nov. 1827, 73 år gl.¹⁸² De fikk en datter. Enken ble gift på ny i Tune 30. april 1794¹⁸³ med gårdbruker Simen Jensen på Søndre Opstad i Tune og fikk to barn med ham.¹⁸⁴ Carsten Hjersing fikk i alt åtte barn:

1. **Ouen Carstensen Hjersing** (1766-1837).
2. **Inger Cathrine Carstensdatter Hjersing**, (1768-1849).
3. **Mogens Carstensen Hjersing** (1769-1829).
4. Anders Carstensen Hjersing (1769-1773).
5. Mette Carstensdatter Hjersing, (1771-1771).
6. Morten Carstensen Hjersing, (1774-1774).
7. Anders Carstensen Hjersing (1774-17..).
8. **Elisabeth Carstensdatter Hjersing** (1779-1843).

¹⁶⁹ Med mindre annet er opplyst, stammer opplysningene i det følgende fra O. A. Hjersing: *Stamtavle over Familien Hjersing i Norge*. Moss 1904.

¹⁷⁰ Kirkebok Viby (1719-1737), Ning hrd. Århus amt, f. 10b, [oppsl. 13](#).

¹⁷¹ Kirkebok for Tune nr. 3 (1781-1796), s. [235](#).

¹⁷² Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [72](#).

¹⁷³ O. A. Hjersing: *Stamtavle over familien Hjersing i Norge*, op. cit. s. 7.

¹⁷⁴ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [07](#).

¹⁷⁵ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [103](#).

¹⁷⁶ H. Munthe-Kaas: : *Opplysninger om verkseier Otto Hjersing og Caroline, født Sunne, og deres efterslekt*. Oslo 1952, s. 6.

¹⁷⁷ Ulf Grøndahl: *Tune. Gårdshistorie, Del 2*. Tune Kommune 1988, s. 595, 596.

¹⁷⁸ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [76 og 77](#).

¹⁷⁹ Han er kanskje Tor Hannestads sønn Ouen som døpes i Tune 1725. Kirkebok for Tune nr. 1 (1720-1758), s. [21](#); Ulf Grøndahl: *Tune. Gårdshistorie*. op. cit., s. 439.

¹⁸⁰ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [133](#).

¹⁸¹ Kirkebok for Glemmen nr. 2 (1771-1803), s. [232](#).

¹⁸² Kirkebok for Tune nr. 6 (1823-1831), s. [700](#).

¹⁸³ Kirkebok for Tune nr. 3 (1781-1796), s. [208](#).

¹⁸⁴ Ulf Grøndahl: *Tune. Gårdshistorie*. op. cit., s. 322.

2.1.5.1. Ouen Carstensen Hjersing, (også skrevet Ougen, Augen og Eugen) døpt 19. januar 1766,¹⁸⁵ død på gården Alvim i Tune 28. april 1837, skifte 24. mai 1837.¹⁸⁶ Han var først militær og overtok som klokker i Tune etter sin fars død i 1792. Gift i Tune 13. nov. 1793¹⁸⁷ med Kirstine Olsdatter Thunøe, døpt i Enebakk 3. juli 1771, begr. i Tune 3. jan. 1801, 29 ½ år gl.,¹⁸⁸ datter av Ole Pedersen og Marte Evensdatter, som eide gården Søndre Mysen i Enebakk, men siden flyttet til gården Store Tune i Tune. De hadde kun sønnen Carsten. Ouen ble annen gang gift i Tune 28. des. 1807¹⁸⁹ med den første konens søster Marie (Maren) Olsdatter Alvim, døpt i Enebakk 21. nov. 1779, død i Tune 28. nov. 1857. De fikk sønnen Ole Christian.

2.1.5.1.1. Carsten (Ougensen) Hjersing, f. på Alvim i Tune 24. des. 1795, død på Hannestad ved Glomma 17. nov. 1869. Han var først organist i Tune, ble siden bestyrer av lastutskipningen fra Sannesund, og slo seg siden ned som kjøpmann i Sannesund. Gift med Marie Andersdatter Grålum, f. i Tune 7. des. 1800, død samme sted 24. des. 1887, datter av gårdbruker Anders Torbjørnsen Grålum og Oleane Larsdatter. Paret fikk to sønner og seks døtre, hvorav fire hadde etterkommere, deriblant verkseier Otto (Carstensen) Hjersing (1828-1910), grunnlegger av Moss jernstøperi og mekaniske verksted,¹⁹⁰ som hadde 12 barn og stor etterslekt.¹⁹¹

2.1.5.1.2. Ole Christian (Ougensen) Hjersing, døpt i Tune 2. des. 1819, død som sogneprest i Finnås 29. nov. 1863. Ble cand. theol. 1841, var huslærer noen år hos sin fetter Carsten Johannes Bay, fogd i Hedmark, og ble 16. sept. 1849 pers. kapellan hos sognepresten i Tune. Han ble sogneprest i Saltdalen i Nordland 25. august 1856 og forflyttet til Finnås i Sunnhordland 31. august 1860, hvor han døde tre år senere. Gift i Tune 12. juni 1850 med Maren Kirstine Mathisen, f. i Skjeberg 13. sept. 1828, død i Asker 23. mars 1895, datter av kjøpmann Christen Mathisen i Sarpsborg og Ellen Arnesdatter. Ole Christian etterlot seg seks sønner og en datter.¹⁹²

2.1.5.2. Inger Cathrine Carstensdatter Hjersing, døpt 19. april 1768,¹⁹³ død i Skjeberg 29. mars 1849,¹⁹⁴ gift i Tune 21. okt. 1790¹⁹⁵ med Christian Eimhaus Bay, f. i Eidskog ca. 1768, død på gården Vestre Foss i Skjeberg 29. april 1836,¹⁹⁶ sønn av fenrik Jens Christopher Bay (1712-1782) og hans annen hustru Ellen Dorothea Eimhaus (1732-1806).¹⁹⁷ Han kom til Skjeberg allerede i 20-årsalderen og virket ved sagbrukene der som bruksfogd, sagfogd og bruksforvalter. De fikk 10 barn, hvorav fem vokste opp og fikk etterkommere.

2.1.5.2.1. Elen Dorothea Christiansdatter Bay, døpt i Skjeberg 6. febr. 1791, død i Rygge 10. aug. 1832, gift i Rygge 3. nov. 1810¹⁹⁸ med Lars Pedersen Otterstad, f. i Rygge 29. sept. 1783, død samme sted 8. okt. 1832, sønn av Peder Larsen Otterstad (død 1830) og Anne Margrethe Hansdatter (ca. 1762-1810). Lars eide og drev gården Østre Otterstad i Rygge. De hadde tre døtre født i Rygge:¹⁹⁹ Karen Margrethe f. 11. mai 1812, gift i Skjeberg 2. des. 1840²⁰⁰ med bruksfullmektig Erik Andersen fra Fredrikstad, Andrea Elisabeth f. 7. mai 1814, som i [1865](#) var enke etter sadelmaker Andersen i Moss og Jenny Christine

¹⁸⁵ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [36](#).

¹⁸⁶ Tune sorenskriveri, Skifteprotokoll nr. 7 (1837-1846), f. [84b](#)-87b.

¹⁸⁷ Kirkebok for Tune nr. 3 (1781-1796), s. [205](#).

¹⁸⁸ Kirkebok for Tune nr. 4 (1767-1815), s. [486](#).

¹⁸⁹ Kirkebok for Tune nr. 4 (1767-1815), s. [377](#).

¹⁹⁰ H. Munthe-Kaas: *Opplysninger om verkseier Otto Hjersing*. op. cit. s. 7 ff.

¹⁹¹ H. Munthe-Kaas: *Slekten Sunne fra Kongsberg*. *Norsk Slekthistorisk Tidsskrift*, bd. 20 (1966), s. 168-169.

¹⁹² Se også Johan Fredrik Lampe: *Bergens stifts biskoper og præster efter reformationen*. *Biografiske efterretninger*, bd. I, Christiania 1895, s. [207-208](#).

¹⁹³ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [53](#).

¹⁹⁴ Kirkebok for Skjeberg nr. I 6 (1846-1858), s. [473](#).

¹⁹⁵ Kirkebok for Tune nr. 3 (1781-1796), s. [186](#).

¹⁹⁶ Kirkebok for Skjeberg nr. I 5 (1830-1845), s. [307](#).

¹⁹⁷ O. Delphin Amundsen: *Slektene Bay i Norge* 1943, s. 27-29, 56-57, 64-65. Med mindre annet er opplyst, stammer opplysningene om Inger Cathrine Hjersings barn herfra.

¹⁹⁸ Kirkebok for Rygge nr. 2 (1771-1814), s. [176](#). Ved vielsen kalles hun «Evje», ikke Bay. Kanskje har hun på den tiden oppholdt seg på hovedgården Evje i Skjeberg sogn.

¹⁹⁹ Kirkebok for Rygge nr. 2 (1771-1814), s. [82](#) og [85](#), do. nr. 3 (1814-1836), s. [31](#).

²⁰⁰ Kirkebok for Skjeberg nr. I 5 (1830-1845), s. [250](#).

f. 1 mai 1818, som i [1865](#) var gift og bodde i Årum i Borge.²⁰¹ En av dem, antakelig den yngste, skal ha blitt oppdratt hos Elen Dorotheas bror, fogd Carsten Johannes Bay.

2.1.5.2.2. Jens Christopher Bay, døpt i Skjeberg 3. april 1792, død på Kløvningsten i Skjeberg 3. mars 1855,²⁰² skifte 20. juni samme år.²⁰³ Gift i Borge 11. mars 1821 med Helene Larsdatter, født i Borge 17. apr. 1784,²⁰⁴ enke etter Peder Nielsen (ca. 1784-1820), gårdmann på Skjelin, og datter av Lars Heia og Vibeke Henriksdatter. De bodde først på konens gård Skjelin, men flyttet i 1831 til Skjeberg. Det ser ut til at de var barnløse.

2.1.5.2.3. Carsten Johannes Bay, f. i Skjeberg 6. mai 1793, død hos sin sønn på Sjøberg i Elverum 19. juni 1875. Ble examinatus juris i 1823 og deretter ansatt ved Østerdalens sorenskriverkontor, ble 1827 utnevnt til underrettsprocurator i Hedemarkens amt og slo seg ned på gården Hvarstad i Elverum, og var fra 1837 sorenskriver. I 1847 ble han fogd i Hedemarkens fogderi, flyttet til Hamar, hvor han bodde inntil han gikk av i 1867. Deretter bodde han hos sin sønn på Elverum. Gift på Elverum 25. sept. 1828 med Frederikke «Andrea» Bassøe, f. i Trysil 27. okt. 1806, død 3. jan. 1848, datter av sogneprest i Trysil Andreas Bassøe (1761-1827) og Christiane Hedeveg Rottbøll Krog (1780-1808). De hadde ni barn, hvorav fire sønner og tre døtre vokste opp.

2.1.5.2.4. Herman Elias Bay, døpt i Skjeberg 6. april 1795, død på Rognerød i Sarpsborg 1. mai 1877. Han ble hos foreldrene og hjalp til med driften av bruket Vestre Foss inntil morens død i 1849. I [1865](#) var han forpakter i Sannesund i Tune. Han var eier av gården Bjørnstad i Skjeberg. Ugift.

2.1.5.2.5. Marcus Gjøre Bay, døpt i Skjeberg 12. aug. 1796, levde i [1801](#), men døde ung.

2.1.5.2.6. Gjert Andreas Bay, døpt i Skjeberg 18. mai 1798, død i Heradsbygd i Elverum 8. nov. 1872. Han var skoleholder i Skjeberg inntil 1832, da han flyttet til Elverum. Gift i Elverum 10. april 1837 med Anne Sørensdatter Dahl, f. på Berger i Elverum 9. des. 1806, død i Åmot 11. jan. 1873, datter av gårdbruker Søren Augustinussen Dahl og annen hustru Anne Johnsdatter Økset. De hadde to sønner og to døtre.

2.1.5.2.7. Ulrik Bay, døpt i Skjeberg 21. april 1801,²⁰⁵ død ung.

2.1.5.2.8. Svend Olai Bay, døpt i Skjeberg 3. febr. 1803, begr. samme sted 22. juli 1804.²⁰⁶

2.1.5.2.9. Maren Georgine Bay, døpt i Skjeberg 6. okt. 1805, død 11. mai 1806.²⁰⁷

2.1.5.2.10. Maren Elisabeth Bay, f. i Skjeberg 21. juli 1807, død 27. jan. 1808.²⁰⁸

2.1.5.3. Mogens Carstensen Hjersing, tvilling, døpt 29. des. 1769,²⁰⁹ død i Tune 11. des. 1829. Han ble handelsmann og bosatte seg i Gleng, nå Sarpsborg. I [1801](#) bodde han på plassen Eiet i Tune. Gift i Tune 21. juni 1793²¹⁰ med Anne Marie Jonsen, døpt i Tune 22. mars 1772, død samme sted 30. jan. 1809, datter av Ole Johnsen, kjøpmann i Gleng, og Marie Simensdatter. De fikk sju barn, hvorav to døtre vokste opp. Han ble annen gang gift i Tune 26. okt. 1811 med Maren Christiansdatter, døpt 2. april 1779, død samme sted 24. des. 1849, enke etter gårdbruker Søren Eriksen Schiørn, og datter av gårdbruker Christian Nielsen Ødegården og Marthe Rasmusdatter. De fikk tre sønner, som alle vokste opp.

2.1.5.3.1. Carsten Johannes Hjersing, døpt i Tune 13. juni 1794, død 16. aug. samme år.

2.1.5.3.2. Carsten Johannes Hjersing, døpt i Tune 25. sept. 1795, død 15. juni 1798.

2.1.5.3.3. Elisabeth Dorothea Hjersing, døpt i Tune 21. sept. 1796, død ugift samme sted 28. okt. 1834, 38 år gl.²¹¹

²⁰¹ Se også [Wilhelm Lassens samlinger](#) i Riksarkivet: bd. 4, s. [169](#).

²⁰² Kirkebok for Skjeberg nr. I 6 (1846-1858), s. [515](#).

²⁰³ Idd og Marker sorenskriveri, Skifteforhandlingsprotokoll nr. 2 (1852-1863), f. [183a](#).

²⁰⁴ Kirkebok for Borge nr. I 1 (1723-1792), fil [169](#).

²⁰⁵ Kirkebok for Skjeberg nr. I 3 (1792-1814), s. [34](#).

²⁰⁶ Kirkebok for Skjeberg nr. I 3 (1792-1814), s. [43](#) og [145](#).

²⁰⁷ Kirkebok for Skjeberg nr. I 3 (1792-1814), s. [55](#) og [146](#).

²⁰⁸ Kirkebok for Skjeberg nr. I 3 (1792-1814), s. [63](#) og [149](#).

²⁰⁹ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [171](#).

²¹⁰ Kirkebok for Tune nr. 3 (1781-1796), s. [203](#).

²¹¹ Kirkebok for Tune nr. 7 (1831-1837), s. [406](#).

2.1.5.3.4. Cathrine Hjersing, tvilling, døpt i Tune 6. juni 1799, begr. 10. juni 1800.

2.1.5.3.5. Anne Marie Hjersing, tvilling, hjemmedøpt, dåpen stadfestet i Tune 16. juni 1799, begr. 16. nov. samme år.

2.1.5.3.6. Olea Mogensdatter Hjersing, døpt i Tune 14. mai 1802, død i Fredrikstad 22. mai 1857.²¹² Gift samme sted 5. juni 1836 med Jacob Nielsen Løvestad,²¹³ f. i Spydeberg 13. mai 1793,²¹⁴ sønn av Niels Pedersen Hollebye og Anne Thorsdatter, død i Fredrikstad 4. jan. 1867.²¹⁵ Han kom til Fredrikstad i 1824 og var da smed, siden kontorfullmektig i Fredrikstad til slutten av 1850-årene, drev deretter en liten forretning i Gamlebyen i Fredrikstad. De hadde fire døtre til dåpen i Fredrikstad:²¹⁶ Anne Dorthea Jacobsdatter f. 1. juni 1837, Maren Christine Nielsen f. 27. sept. 1839, Nicoline Martine Nielsen f. 9. sept. 1841 og Emilie Lovise f. 19. juni 1843. I [1865](#) bodde tre av dem hos faren.

2.1.5.3.7. Cathrine Hjersing, født i Tune 13. des. 1807, død samme sted 5. april 1808.

2.1.5.3.8. Christian Hjersing, f. i Tune 19. nov. 1812. Han var ansatt på kontoret hos sin fetter Carsten (Ougensen) Hjersing i Sannesund. Han levde ennå i 1830, da han var fadder for en av dennes døtre, men er antakelig død ung og barnløs.

2.1.5.3.9. Carsten Mogensen (Hjersing), f. i Tune 26. september 1816, død på Hauge i Rolvsøy 1. okt. 1841.²¹⁷ Han var sagbruksfullmektig ved Soli Brug og bodde på Hauge i Rolvsøy. Gift i Tune 1. nov. 1837 med Birgithe Marie Hansdatter, f. i Tune 10. juni 1814, død 21. aug. 1896, datter av gårdbruker Hans Hansen Næset og Inger Hansdatter. Hun ble som enke gift i Tune 23. nov. 1849 med ungkar Ole Eriksen fra Berge.²¹⁸ Carsten Mogensen hadde tre sønner, hvorav kun Martin Hjersing vokste opp. Han døde ugift i 1868.

2.1.5.3.10. Andreas Hjersing, f. i Tune 23. mars 1821, død samme sted 9. des. 1869. Var fra ca. 1837 ved kontoret hos sin fetter Carsten (Ougensen) Hjersing i Sannesund, i 1842 ved Sarpsborg byfogdkontor og var samtidig postfullmektig, men fikk avskjed 1852. Siden virket han en tid som handelsmann, inntil han til sist ble ansatt som fullmektig ved Hvidsten lenser ved Sarpsborg, hvor han var til sin død. Gift i Tune 11. mars 1842 med Maren Christine Bentsdatter, f. i Arendal 11. juli 1807, død på Yven i Tune 21. mai 1876,²¹⁹ datter av arbeidsmann Bent Knudsen og Siri Olsdatter. De fikk en sønn og fire døtre, hvorav to hadde etterkommere.

2.1.5.4. Anders Carstensen Hjersing, tvilling, døpt 29. des. 1769, begr. 15. nov. 1773, 4 år gl.²²⁰

2.1.5.5. Mette Carstensdatter Hjersing, døpt 6. des. 1771, begr. 27. des. samme år, 3 uker gl.²²¹

2.1.5.6. Morten Carstensen Hjersing, tvilling, døpt 30. des. 1774, begr. 23. april 1775, 15 uker gl.²²²

2.1.5.7. Anders Carstensen Hjersing, tvilling, døpt 30. des. 1774.²²³ Skjebne ukjent, antakelig død ung og ugift.

2.1.5.8. Elisabeth Carstensdatter Hjersing, døpt 22. juni 1779,²²⁴ død på Opstad i Tune 5. mai 1843. Gift i Tune 13. mars 1799 med Niels Andersen Leie, vist døpt i Tune 3. aug. 1777,²²⁵ i så fall sønn av

---

²¹² Kirkebok for Fredrikstad nr. 6 (1857-1878), s. [308](#).

²¹³ Kirkebok for Fredrikstad nr. 5 (1835-1856), s. [231](#).

²¹⁴ Kirkebok for Spydeberg nr. I 3 (1778-1814), s. [133](#).

²¹⁵ Kirkebok for Fredrikstad nr. 6 (1857-1878), s. [332](#).

²¹⁶ Kirkebok for Fredrikstad nr. 5 (1835-1856), s. [15](#), [31](#), [44](#) og [53](#).

²¹⁷ Kirkebok for Tune nr. 8 (1837-1841), s. [286](#).

²¹⁸ Kirkebok for Tune nr. 10A (1847-1852), s. [163](#).

²¹⁹ Kirkebok for Tune nr. 16 (1874-1877), s. [273](#).

²²⁰ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [131](#).

²²¹ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [184](#) og [123](#).

²²² Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [134](#).

²²³ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [206](#).

²²⁴ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [262](#).

²²⁵ Kirkebok for Tune nr. 2 (1758-1781), s. [228](#).

Anders Evensen Horgen i Tune og Maria Syversdatter, død i Tune 4. april 1838.²²⁶ De drev først farens gård Leie (Kirkeleie) i Glemminge, men kjøpte i 1804 gården Søndre Opstad i Tune og flyttet dit.²²⁷ De fikk i alt ti barn, hvorav seks levde da de skiftet med sine barn den 2. okt. 1835.²²⁸

2.1.5.8.1. Maria Nielsdatter, døpt i Glemmen 1. des. 1799, begr. i Tune 25. aug. 1809, 9 år gl.²²⁹

2.1.5.8.2. **Carsten Nielsen Opstad**, døpt i Glemmen 17. okt. 1802,²³⁰ konfirmert i Tune 3. nov. 1816,²³¹ død ugift på Opstad i Tune 3. juni 1828, 25 år gl.²³²

2.1.5.8.3. **Karen Kirstine Nielsdatter Opstad**, døpt i Tune 1. des. 1805,²³³ gift i samme sted 26. nov. 1833²³⁴ med Erik Hansen Alvim, f. ca. 1805, død 1. febr. 1871,²³⁵ gårdbruker og selveier på søndre Alvim i Tune, sønn av Hans Olsen Alvim og Marthe Eriksdatter.²³⁶ De skal ha hatt tre døtre, hvorav to bodde hjemme i [1865](#).

2.1.5.8.4. Inger Syrine Nielsdatter Opstad, f. i Tune 23. juni 1808, begr. 30. okt. samme år.²³⁷

2.1.5.8.5. **Syver Nielsen Opstad**, f. på Opstad 26. aug. 1809,²³⁸ død samme sted 28. juni 1892,²³⁹ gift i Tune 8. aug. 1834 med Johanne Johannesdatter,²⁴⁰ døpt i Tune 16. okt. 1814,²⁴¹ død på Opstad 27. nov. 1895,²⁴² datter av Johannes Christoffersen på Opstadhaugen og Eli Gjermundsdatter. I [1865](#) var han gårdbruker og selveier på Søndre Opstad i Tune, med fire barn hjemme. Det var skifte etter ham 15. august 1892²⁴³ og skifteutlodning 14. sept. 1893,²⁴⁴ hvor paret etterlot seg sju barn. (Enken kalles sistnevnte sted Ellen Syversen Greager, men det er enken etter sønnen Johannes Syversen, som var tømmermann og døde på Greåker i Tune 26. april 1888.²⁴⁵)

2.1.5.8.6. **Maria (Maren) Nilsdatter Opstad**, f. på Opstad 13. mars 1812,²⁴⁶ død på Viste (Vister) i Tune 12. aug. 1864,²⁴⁷ gift i Tune 10. okt. 1834 med Svend Thoresen,²⁴⁸ enkemann, gårdbruker på Søndre Viste i Tune, døpt i Tune 22. febr. 1801,²⁴⁹ død samme sted 27. mai 1865,²⁵⁰ sønn av Thore Svendsen Viste og Anne Pedersdatter. De skal ha fått i alt 13 barn.²⁵¹ Det var skifte etter Svend Thoresen på Viste i desember 1865,²⁵² hvor han etterlot seg tre sønner og seks døtre.

2.1.5.8.7. **Anders Nilsen Opstad**, f. på Opstad 10. jan. 1815,²⁵³ død samme sted 21. sept. 1896,²⁵⁴ gift i Tune 18. juli 1839 med Ingeborg Sørine Andersdatter,²⁵⁵ f. på Rød i Kråkerøy, døpt i Glemmen 18.

²²⁶ Kirkebok for Tune nr. 8 (1837-1841), s. [255](#).

²²⁷ Ulf Grøndahl: *Tune. Gårdshistorie*, op. cit. s. 322-323.

²²⁸ Tune sorenskriveri, skifteprotokoll nr. 6 (1831-1837) f. [420a](#)-421a .

²²⁹ Kirkebok for Glemmen nr. 2 (1771-1803), s. [193](#) og do. for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [514](#).

²³⁰ Kirkebok for Glemmen nr. 2 (1771-1803), s. [210](#).

²³¹ Kirkebok for Tune nr. 5 (1815-1823), s. [488](#).

²³² Kirkebok for Tune nr. 6 (1823-1831), s. [622](#).

²³³ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [136](#).

²³⁴ Kirkebok for Tune nr. 7 (1831-1837), s. [288](#).

²³⁵ Kirkebok for Tune nr. 15 (1869-1873), s. [223](#).

²³⁶ Ulf Grøndahl: *Tune. Gårdshistorie*, op. cit. s. 619-620.

²³⁷ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [172](#) og [506](#).

²³⁸ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [180](#).

²³⁹ Kirkebok for Tune nr. 18 (1887-1898), s. [399](#).

²⁴⁰ Kirkebok for Tune nr. 7 (1831-1837), s. [294](#).

²⁴¹ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [240](#).

²⁴² Kirkebok for Tune nr. 18 (1887-1898), s. [414](#).

²⁴³ Tune sorenskriveri, Skifteforhandlingsprotokoll nr. 5 (1886-1892), f. [383b](#)-384b.

²⁴⁴ Tune sorenskriveri, Skifteutlodningsprotokoll nr. 4 (1886-1894), f. [312a](#)-314a.

²⁴⁵ Kirkebok for Tune nr. 18 (1887-1898), s. [374](#).

²⁴⁶ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [207](#).

²⁴⁷ Kirkebok for Tune nr. 14 (1864-1868), s. [215](#).

²⁴⁸ Kirkebok for Tune nr. 7 (1831-1837), s. [300](#).

²⁴⁹ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [66](#).

²⁵⁰ Kirkebok for Tune nr. 14 (1864-1868), s. [218](#).

²⁵¹ Ulf Grøndahl: *Tune. Gårdshistorie*, op. cit. s. 167.

²⁵² Tune sorenskriveri, Skifteutlodningsprotokoll nr. 1 (1858-1868), f. [349b](#)-350b.

²⁵³ Kirkebok for Tune nr. 4 (1797-1815), s. [243](#).

²⁵⁴ Kirkebok for Tune nr. 18 (1887-1898), s. [418](#).

²⁵⁵ Kirkebok for Tune nr. 8 (1837-1841), s. [210](#).

febr. 1798,²⁵⁶ død på Opstad 31. jan 1866,²⁵⁷ enke etter Christoffer Taraldsen, gårdbruker på Opstad, og datter av Anders Asbjørnsen og Maria Michelsdatter. De fikk en sønn: Christoffer f. 15. okt. 1840, som ble konfirmert i 1855, men som ser ut til å være død før moren. I [1865](#) var han gårdbruker og selveier på Søndre Opstad i Tune. Anders ble gift på ny i Tune 20. august 1869 med Inger Andersdatter,²⁵⁸ som hadde vært tjenestepike på gården. Hun var f. på Valle i Tune 2. juli 1832,²⁵⁹ datter av selveier Anders Gudmundsen og Marthe Augensdatter. De fikk datteren Marie Lovise f. 10. nov. 1870,²⁶⁰ sønnen Nils Kristian f. 27. mars 1872,²⁶¹ som tok over gården etter foreldrene, men forble ugift, Anne Serine f. 27. april 1874,²⁶² og Oskar f. 1. okt. 1877.²⁶³

2.1.5.8.8. Grethe Nilsdatter Opstad, f. på Opstad 6. okt. 1817, død 20. okt. samme år.²⁶⁴

2.1.5.8.9. Jens Nilsen Opstad, f. på Opstad 3. febr. 1819,²⁶⁵ gift i Tune 16. juli 1852 med sin bror Anders' stedatter Maren Christoffersdatter,²⁶⁶ f. på Opstad 16. juni 1823,²⁶⁷ datter av gårdbruker Christoffer Taraldsen og Ingeborg Sørine Andersdatter. Han var skomaker og bodde i [1865](#) i Trosvigstranden i Glemminge med fem barn.

2.1.5.8.10. Grethe Nilsdatter Opstad, f. på Opstad 28. des. 1822,²⁶⁸ død på Østre Nøkleby i Glemminge 10. aug. 1861,²⁶⁹ gift i Tune 22. juli 1842 med Anders Jensen,²⁷⁰ f. på Evje i Tune 21. mai 1821,²⁷¹ sønn av gårdbruker Jens Thorsen og Anne Hansdatter. De bodde på Østre Nøkleby i Glemminge, hvor det var skifte etter Grethe 8. januar 1862.²⁷² Da etterlot hun seg enkemann og seks barn: Johan f. ca. 1845, Louise f. ca. 1848, Nicolai f. ca. 1850, Oline f. ca. 1852, Anne Helene f. ca. 1855 og Gustav Anton f. ca. 1860.

---

²⁵⁶ Kirkebok for Glemmen nr. 2 (1771-1803), s. [179](#).

²⁵⁷ Kirkebok for Tune nr. 14 (1864-1868), s. [221](#).

²⁵⁸ Kirkebok for Tune nr. 15 (1869-1873), s. [186](#).

²⁵⁹ Kirkebok for Tune nr. 7 (1831-1837), s. [132](#).

²⁶⁰ Kirkebok for Tune nr. 15 (1869-1873), s. [49](#).

²⁶¹ Kirkebok for Tune nr. 15 (1869-1873), s. [79](#).

²⁶² Kirkebok for Tune nr. 16 (1874-1877), s. [10](#).

²⁶³ Kirkebok for Tune nr. 16 (1874-1877), s. [77](#).

²⁶⁴ Kirkebok for Tune nr. 5 (1815-1823), s. [59](#) og [201](#).

²⁶⁵ Kirkebok for Tune nr. 5 (1815-1823), s. [243](#).

²⁶⁶ Kirkebok for Tune nr. 11 (1852-1856), s. [156](#).

²⁶⁷ Kirkebok for Tune nr. 6 (1823-1831), s. [208](#).

²⁶⁸ Kirkebok for Tune nr. 6 (1823-1831), s. [196](#).

²⁶⁹ Kirkebok for Glemmen nr. 7 (1853-1862), s. [172](#).

²⁷⁰ Kirkebok for Tune nr. 9 (1842-1846), s. [161](#).

²⁷¹ Kirkebok for Tune nr. 5 (1815-1823), s. [188](#).

²⁷² Glemmen lensmannskontor: Skifteregistreringsprotokoll nr. 1 (1841-1863) fil [178](#); Tune sorenskriveri, Skifte-utlodningsprotokoll nr. 1 (1858-1868), fol. [199b](#).

Litteratur:

- Amundsen, O. Delphin: *Slektene Bay i Norge*. Oslo 1943.
- Birket-Smith, S.: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel*. bd. I (1611-1667), bd. II (1667-1740), bd. III (1740-1829).
- Bokkenheuser, Chr.: Slægten Bering paa Viborg-Egnen i Tiden indtil Begyndelsen af det 18. Aarhundrede. *Personalhistorisk Tidsskrift* 11:3 (1942), s. 45-55 (Om søstrene Ingeborg Dorthe og Kirsten Jensdøtre Hoes ektemenn, 5.2 og 5.6).
- Bokkenheuser, Chr.: Endnu nogle Bemærkninger. *Personalhistorisk Tidsskrift* 11:4 (1943), s. 64-65.
- Carlsen, P. Sloth: Lønborggaard. I: Rousell, Aage (red.): *Danske Slotte og Herregårde*, 2. udg. København 1966, bd. 13, s. 317-324.
- Danmarks Kirker*, Bd. 19 Ribe amt, udg. af Nationalmuseet 1979-2003. Ribe Domkirke: [Inventar](#), s. 393-677, [S. Katrine Kirke](#), s. 685-808, [Jerne Kirke](#), s. 972-1002, [Skast Kirke](#) s. 1881-1910.
- Danmarks Kirker*, Bd. 16 Århus amt, udg. af Nationalmuseet 1968-2008. [Lyngå Kirke](#), s. 1767-1786.
- Degn, Ole: *Livet i Ribe 1560-1700 i samtidiges optegnelser*. Universitetsforlaget i Aarhus 1971.
- Degn, Ole: *Rig og fattig i Ribe. Økonomiske og sociale forhold i Ribe-samfundet 1560-1660*. Bd. I og II. udg. af Jysk Selskab for Historie, Universitetsforlaget i Aarhus 1981.
- Færch, Ole: *Himmerlandske herredsfogeder, by- og birkefogeder samt -skrivere*. Slægten Forlag, Viborg 2011.
- Grøndahl, Ulf: *Tune. Gårdshistorie, Del 2*. Tune Kommune 1988.
- Helk, Vello: *Dansk-norske studierejser 1661-1813*. Odense Universitetsforlag, 1991.
- Hjersing, O. A.: *Stamtavle over Familien Hjersing i Norge*. Moss 1904.
- Jensen, F. Elle: Hr. Caspar Hoe til Lerup-Tranum. *Kirkehistoriske Samlinger* 7:3 (1957-59), s. 50-69.
- Kinch, J.: *Ribe Bys Historie og Beskrivelse*. bd. II: Fra Reformationen indtil Enevoldsmagtens Indførelse (1536-1660), 1884 (Reproudgave ved Ole Degn, Universitetsforlaget i Århus 1985).
- Klitgaard, C.: En Bryllupsvis fra 1699. *Fra Ribe Amt*, bd. 4, Historisk Samfund for Ribe Amt, 1915-1918, s. 133-136.
- Kornerup, Bjørn: Præsten Hans Sirichs levned. *Kirkehistoriske Samlinger* 7:3 (1957-59), s. 201-206.
- Lampe, Johan Fredrik: [Bergens stifts biskoper og præster efter reformationen](#). Biografiske efterretninger, bd. I, Christiania 1895.
- Langholz, Carl: Slægten Outzen / Rostgaard fra Roost gennem 400 år. *Personalhistorisk Tidsskrift*, 1984, s. 109-134 (Om forvalter Christoffer Carstensen).
- Lebech-Sørensen, Anna Marie: Mette Scholastica Kellinghusen – hendes liv, aner og efterslægt. *Personalhistorisk Tidsskrift* 1998, s. 34-73, samt rettelser og tilleg i PT 2012, s. 125 (Søsterdatter til Tobias Bøtchers kone).
- Madsen, Jesper: Sneum og Tjæreborg sogne. *Fra Ribe Amt*, bd. 3, Historisk Samfund for Ribe Amt, 1911-1914, s. 413-461.
- Munthe-Kaas, H[ugo]: *Oplysninger om verkseier Otto Hjersing og Caroline, født Sunne, og deres efterslekt*. Oslo 1952.
- Munthe-Kaas, H.: Slekten Sunne fra Kongsberg. *Norsk Slektshistorisk Tidsskrift*, bd. 20 (1966), s. 162-170.
- Nielsen, O.: *Historiske Efterretninger om Skadst Herred (Ribe Amt)*. Kjøbenhavn 1862.
- Roede, H. C.: Uddrag af Kancelliets Registranter ang. Vielser, Daab og Begravelser 1660-70. *Personalhistorisk Tidsskrift* 6:2 (1911), del I: s. 103-115, del II: s. 257-284.
- Roede, H. C.: Uddrag af Kancelliets Registranter ang. Vielser, Daab og Begravelser 1676-81. *Personalhistorisk Tidsskrift*, del I 6:6 (1915), s. 283-305; del II 7:1 (1916) s. 29-72.
- Rørדם, Holger Fr.: Et bidrag til Søren Lintrups Ungdomshistorie. *Kirkehistoriske Samlinger* 3:6 (1887-89), s. 787-789 (Brødrene Bagge og Maturin Castanæus vitner på domkapitlet i København).
- Rørדם, Holger Fr.: Om en Katholik kunde øve Kaldsret til en luthersk Kirke. *Kirkehistoriske Samlinger* 3:6 (1887-89), s. 161-167 (Om Bagge Carstensens kallsbrev).
- Sixhøj, J. Chr. : *Viborg Katedralskoles Dimittender 1630-1879*. Ved Carl E. Jørgensen, Viborg 1962.
- Thaulow, Th.: To Indskrivningsbøger til de Friisers Legater fra Aarene 1715-1795. *Personalhistorisk Tidsskrift* 8:3 (1924), s. 77-117 (Barna til rektor Caspar Christoffer Bøtcher).
- Werner, Hans: Nogle Bemærkninger til »Slægten Bering paa Viborg-Egnen«. *Personalhistorisk Tidsskrift* 11:4 (1943), s. 63-64 (Om søstrene Ingeborg Dorthe og Kirsten Jensdøtre Hoes ektemenn, 5.2 og 5.6).